Gemeente
Reusel - De Mierden

HOOGE MIERDE • HULSEL • LAGE MIERDE • REUSEL

Samen in beweging

1e Bestuursrapportage 2023

Peildatum 31 maart 2023

Inhoudsopgave

Inleiding / leeswijzer 3

Samenvatting 4

Programma's
Programma 0 Bestuur en ondersteuning 6
Programma 1 Veiligheid 11
Programma 2 Verkeer en vervoer 13
Programma 3 Economie 16
Programma 4 Onderwijs 19
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie 21
Programma 6 Sociaal domein 25
Programma 7 Volksgezondheid en milieu 29
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing 33

Opvolging rapportage interim controle accountant 37

Inleiding / leeswijzer

Voor u ligt de 1e bestuursrapportage (Berap) 2023, gebaseerd op de situatie per het einde van het 1e kwartaal 2023. Deze Berap is qua indeling aangepast aan de programmabegroting 2023.

In april 2022 zijn met de Auditcommissie afspraken gemaakt over de verantwoording van de opgenomen doelstellingen in de bestuursrapportages. Dat betekent dat we alleen nog maar op hoofdlijnen rapporteren. Dat kan dan gaan om inhoud, tijdsplanning en/of geld. We rapporteren als het gaat om belangrijke afwijkingen. In de Berap zijn per programma de afspraken uit de begroting 2023 gekopieerd. Er is een vlak geel gemarkeerd als er over deze afspraak uit de begroting gerapporteerd wordt in deze Berap. Die rapportage volgt dan onderaan in het betreffende programma. Onder afzonderlijke kopjes wordt per programma gerapporteerd over investeringskredieten (ook op inhoud, tijd en geld). Vervolgens worden nog majeure thema's belicht. En tot slot wordt in elk programma een opsomming gegeven van "overige financiële bijstellingen". Dat zijn dan betrekkelijk kleine bijstellingen, waar verder geen toelichting op gegeven is, maar waarvan bijvoorbeeld in B&W-besluiten is bepaald om dat bij de eerstvolgende Berap aan te passen.

Samenvatting

STAND VAN ZAKEN PER PROGRAMMA	Moment	2023	2024	2025	2026
(x € 1.000)					
Programma 0. Bestuur en ondersteuning	**Start begrotingsjaar 2023**	**19.391**	**19.410**	**20.153**	**18.923**
Wijziging 2e berap 2022 (structureel)	Wijziging 2e berap 2022	159	162	161	741
Wijziging 2e berap 2022 (incidenteel)	Wijziging 2e berap 2022	-15			
Voordelig effect GRSK begrotingswijziging 2023	Begrotingswijziging 15 nov 22	60	60	62	59
Wijziging obv nieuw beleid 2023-2026 (structureel)	Nieuw beleid 2023	209	218	218	216
Wijziging obv nieuw beleid 2023-2026 (incidenteel)	Nieuw beleid 2023	270	3	3	
	Stand voor 1e berap 2023	20.074	19.853	20.597	19.939
Wijziging 1e berap 2023 (structureel)	Wijziging 1e berap 2023	-24	-20	-20	-20
Wijziging 1e berap 2023 (incidenteel)	Wijziging 1e berap 2023	58			
NIEUW SALDO na 1e Berap 2023		***20.108***	***19.833***	***20.577***	***19.919***
Programma 1. Veiligheid	**Start begrotingsjaar 2023**	**-1.248**	**-1.268**	**-1.294**	**-1.320**
Wijziging 2e berap 2022 (incidenteel)	Wijziging 2e berap 2022	-10			
	Stand voor 1e berap 2023	-1.258	-1.268	-1.294	-1.320
Wijziging 1e berap 2023 (structureel)	Wijziging 1e berap 2023	0	0	0	0
NIEUW SALDO na 1e Berap 2023		***-1.258***	***-1.268***	***-1.294***	***-1.320***
Programma 2. Verkeer en vervoer	**Start begrotingsjaar 2023**	**-2.116**	**-2.126**	**-2.057**	**-2.083**
Wijziging obv nieuw beleid 2023-2026 (structureel)	Nieuw beleid 2023	-50	-50	-50	-50
Wijziging obv nieuw beleid 2023-2026 (incidenteel)	Nieuw beleid 2023	-20			
Pilot uitbreiding OV-verbinding Reusel-Tilburg	Begr.wijziging 14 maart 2023	-38	-38		
	Stand voor 1e berap 2023	-2.224	-2.214	-2.107	-2.133
Wijziging 1e berap 2023 (structureel)	Wijziging 1e berap 2023	-30	-30	-30	-30
Wijziging 1e berap 2023 (incidenteel)	Wijziging 1e berap 2023	-73			
NIEUW SALDO na 1e Berap 2023		***-2.327***	***-2.244***	***-2.137***	***-2.163***
Programma 3. Economie	**Start begrotingsjaar 2023**	**-374**	**24**	**23**	**52**
Wijziging obv nieuw beleid 2023-2026 (structureel)	Nieuw beleid 2023	-13	-8	-8	-8
Wijziging obv nieuw beleid 2023-2026 (incidenteel)	Nieuw beleid 2023	-28			
	Stand voor 1e berap 2023	-415	16	15	44
Wijziging 1e berap 2023 (structureel)	Wijziging 1e berap 2023	4	17	17	17
NIEUW SALDO na 1e Berap 2023		***-411***	***33***	***32***	***61***
Programma 4. Onderwijs	**Start begrotingsjaar 2023**	**-731**	**-727**	**-731**	**-727**
Wijziging obv nieuw beleid 2023-2026 (structureel)	Nieuw beleid 2023	-3	-3	-3	-3
	Stand voor 1e berap 2023	-734	-730	-734	-730
NIEUW SALDO na 1e Berap 2023		***-734***	***-730***	***-734***	***-730***
Programma 5. Sport, cultuur en recreatie	**Start begrotingsjaar 2023**	**-2.155**	**-2.179**	**-2.210**	**-2.244**
Wijziging 2e berap 2022 (structureel)	Wijziging 2e berap 2022	-1	-1	-1	-1
Wijziging obv nieuw beleid 2023-2026 (structureel)	Nieuw beleid 2023	-25	-40	-40	-40
Wijziging obv nieuw beleid 2023-2026 (incidenteel)	Nieuw beleid 2023	-10			
Uitbreiding basisvoorziening VV De Zuiderburen	Begr.wijziging 18 april 2023	-5	-5	-5	-5
	Stand voor 1e berap 2023	-2.196	-2.225	-2.256	-2.290
Wijziging 1e berap 2023 (structureel)	Wijziging 1e berap 2023	-9	-9	-9	-9
Wijziging 1e berap 2023 (incidenteel)	Wijziging 1e berap 2023	-15			
NIEUW SALDO na 1e Berap 2023		***-2.220***	***-2.234***	***-2.265***	***-2.299***
Programma 6. Sociaal domein	**Start begrotingsjaar 2023**	**-11.130**	**-11.204**	**-11.192**	**-11.217**
Wijziging 2e berap 2022 (structureel)	Wijziging 2e berap 2022	-29	-18	-18	-18
Wijziging obv nieuw beleid 2023-2026 (structureel)	Nieuw beleid 2023	-105	-105	-105	-105
	Stand voor 1e berap 2023	-11.264	-11.327	-11.315	-11.340
Wijziging 1e berap 2023 (structureel)	Wijziging 1e berap 2023	190	188	189	190
Wijziging 1e berap 2023 (incidenteel)	Wijziging 1e berap 2023	7			
NIEUW SALDO na 1e Berap 2023		***-11.067***	***-11.139***	***-11.126***	***-11.150***

STAND VAN ZAKEN PER PROGRAMMA	Moment	2023	2024	2025	2026
Programma 7. Volksgezondheid en milieu	**Start begrotingsjaar 2023**	**-675**	**-649**	**-644**	**-648**
Wijziging 2e berap 2022 (structureel)	Wijziging 2e berap 2022	-25	-25	-25	-12
Wijziging obv nieuw beleid 2023-2026 (structureel)	Nieuw beleid 2023	-14	-13	-12	-11
Wijziging obv nieuw beleid 2023-2026 (incidenteel)	Nieuw beleid 2023	-11	-3	-3	
	Stand voor 1e berap 2023	-725	-690	-684	-671
NIEUW SALDO na 1e Berap 2023		***-725***	***-690***	***-684***	***-671***
Programma 8. VHROSV	**Start begrotingsjaar 2023**	**-1.333**	**-1.206**	**-1.153**	**-1.178**
Wijziging 2e berap 2022 (structureel)	Wijziging 2e berap 2022	-100			
Wijziging 2e berap 2022 (incidenteel)	Wijziging 2e berap 2022	-273			
Wijziging obv nieuw beleid 2023-2026 (incidenteel)	Nieuw beleid 2023	-200			
	Stand voor 1e berap 2023	-1.906	-1.206	-1.153	-1.178
Wijziging 1e berap 2023 (incidenteel)	Wijziging 1e berap 2023	-12			
NIEUW SALDO na 1e Berap 2023		***-1.918***	***-1.206***	***-1.153***	***-1.178***

TOTALEN:		2023	2024	2025	2026
(x € 1.000)					
TOTAAL SALDO voor 2023 o.b.v. begroting 2023-2026	**Totaal programma's**	**-648**	**209**	**1.069**	**321**
Inclusief eerdere begrotingswijzigingen	waarvan structureel	142	673	1.288	523
	waarvan incidenteel	-790	-464	-219	-202
MUTATIES Begrotingswijziging 1e Berap 2023	**Totaal mutaties**	**96**	**146**	**147**	**148**
	waarvan structureel	131	146	147	148
	waarvan incidenteel	-35	0	0	0
TOTAAL VAN ALLE PROGRAMMA'S					
SALDO na 1e Berap 2023	**Totaal programma's**	**-552**	**355**	**1.216**	**469**
	waarvan structureel	273	819	1.435	671
	waarvan incidenteel	-825	-464	-219	-202

Programma 0. Bestuur en ondersteuning

Portefeuillehouder	Thema
Burgemeester Van de Ven	Bestuur en organisatie, Samen Doen
Wethouder Rombouts	Belastingen, Planning en Controlcyclus, Financiën

Wat gaan we doen?

0.1 Bestuur			
Ambities: Samenwerken met andere gemeenten als het meerwaarde heeft.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2023
A	Meerwaarde bereiken door samenwerking met andere Kempengemeenten.	A.1	Als Kempengemeenten trekken we, ambtelijk en bestuurlijk, vaak samen op, soms in wisselende samenstellingen. Mochten uit het Kempencongres in het najaar actiepunten voortkomen dan worden die komend jaar opgepakt.
B	Op thema's die zich daarvoor lenen samenwerken met andere gemeenten.	B.1	We plannen thematisch bij gezamenlijke projecten en voor wat betreft de hulpdiensten bestuurlijke overleggen in met gemeente Hilvarenbeek en de aangrenzende buurgemeenten in België. We blijven deelnemen aan BeNeGo (Belgisch Nederlands Grensoverleg). In 2022 zijn we toegetreden tot de K80, een netwerk van kleine gemeenten in Nederland. Dit was in eerste instantie om de belangen van kleinere gemeenten op financieel gebied beter te waarborgen, maar ook op andere thema's kunnen deze, met name plattelandsgemeenten, elkaar vinden en versterken zodat een gezamenlijke lobby in Den Haag meer kracht kan worden bijgezet. Na de eerste aftrap in 2022 wordt dit voortgezet in 2023.
Ambities: Inwoners betrekken bij de lokale politiek.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2023
C	De politiek dichter bij de inwoners brengen.	C.1	We maken een presentatie/communicatieplan voor de raad en nemen dit op in een jaarplanning om vaker op locatie iets te organiseren om in gesprek te gaan (commissie op locatie, bustour en bezoek op locatie).
D	Jongeren dichter bij de politiek brengen.	D.1	Raadsleden moeten dit zelf gaan trekken en organiseren (jongerenraad). Daarnaast zullen we jongeren betrekken bij onderwerpen waarop het van toepassing is (bijv. middels een jongerenpanel).
Ambities: Samen Doen continueren.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2023
E	Een vervolg geven aan Samen Doen.	E.1	Na de afgelopen coronaperiode is het goed om de bedoeling van 'Samen Doen' weer opnieuw onder de aandacht te brengen, zowel intern binnen onze gemeentelijke organisatie, als extern naar onze inwoners toe. In 2023 geven we hier een vervolg aan.

0.2	Burgerzaken		
Ambitie: Dienstverlening loket Burgerzaken laten aansluiten bij behoeften inwoners			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2023
A	Onderzoeken of de dienstverlening van het loket Burgerzaken op dit moment aansluit bij de behoeften van onze inwoners.	A.1	Via een vragenformulier vragen we aan inwoners of er behoefte is aan verruiming van de openingstijden. Vervolgens wordt financieel in kaart gebracht wat de extra kosten zijn van een eventuele verruiming van de openingstijden en zal hierover een besluit worden genomen.
0.4	Overhead		
Ambities: Actieve communicatie in begrijpelijke, toegankelijke taal.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2023
A	Onze inwoners actief informeren en daarbij communiceren in heldere, begrijpelijke taal.	A.1	We communiceren, waar mogelijk, op een begrijpelijk taalniveau (B1 eenvoudig Nederlands) met onze inwoners.
B	Als gemeentelijke organisatie laten zien wie we zijn, waar we voor staan en waar we mee bezig zijn.	B.1	We blijven meerdere online en offline communicatiekanalen gebruiken en richten ons daarbij ook op nieuwe vormen van communicatie, zoals bewegend beeld.
C	Toegankelijke communicatievormen voor alle inwoners.	C.1	We gebruiken een begrijpelijk taalniveau en volgen de landelijke eisen en afspraken om onze website en sociale media voor iedereen (digi)toegankelijk te houden.
Ambities: Dienstverlening op niveau.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2023
D	We zeggen wat we doen en doen wat we zeggen en managen daarbij de verwachtingen van onze inwoners.	D.1	Na de afgelopen coronaperiode is het goed om onze Servicenormen weer opnieuw onder de aandacht te brengen, zowel intern binnen onze gemeentelijke organisatie, als extern naar onze inwoners toe. In 2023 geven we hier een vervolg aan.
Ambities: Informatiehuishouding op orde.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2023
E	Onze informatiehuishouding is op orde, daarbij beschermen we de informatie zo goed als mogelijk en hebben aandacht voor de dienstverlening naar onze inwoners.	E.1	We stellen een visie op informatiemanagement op en leggen deze vast in een informatiebeheerplan. Aangezien dit een veelomvattend en doorlopend proces is en niet alles in 2023 kan worden gerealiseerd, omdat er steeds nieuwe aandachtspunten bij komen, wordt hiervoor een prioritering opgesteld. Daarnaast blijven we zo goed als mogelijk voldoen aan de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid) en richten hiervoor een ISMS (Information Security Management System) in zodat inzichtelijk gemaakt wordt welke risico's we lopen en verbeterplannen kunnen worden opgesteld.
F	Inzetten op deregulering van regels en vereenvoudiging van processen.	F.1	We actualiseren de Verordening commissie bezwaarschriften en het klachtenprotocol. Daarbij kijken we naar wat in de praktijk nodig is en schrappen we overbodige regels.
0.6	OZB		
Ambitie: OZB-verhogingen beperken			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2023
A	Belastingopbrengsten op peil houden.	A.1	Verhoging van tarieven met het inflatiepercentage is noodzakelijk om in de pas te blijven met de lastenontwikkeling.

0.8 Overige baten en lasten			
Ambitie: Sluitende begroting en kosten beheersbaar houden			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2023
A	Een structureel sluitende begroting.	A.1	We stellen zo nodig de ambities bij op basis van de beschikbare middelen.
B	Gebruik maken van subsidiemogelijkheden om eigen gestelde doelen te realiseren.	B.1	Via onder meer het subsidie adviesbureau TRIAS zoeken we permanent naar mogelijkheden om subsidie te krijgen in relatie tot onze plannen. Op die wijze proberen we de beschikbare middelen te vergroten.

Afwijkingen ten opzichte van de planning (geld, tijd, inhoud):

0.1-A.1: Mochten uit het Kempencongres in het najaar actiepunten voortkomen dan worden die komend jaar opgepakt.
Dit jaar in het voorjaar en naar verwachting ook in het najaar komt er een Kempencongres. Het thema van het voorjaarscongres sluit aan bij de uitdagingen die er zijn ten aanzien van de schaalsprong in De Kempen.

0.1-C.1: We maken een presentatie/communicatieplan voor de raad en nemen dit op in een jaarplanning om vaker op locatie iets te organiseren om in gesprek te gaan.
De burgemeester en de griffier pakken dit nog voor het zomerreces op. De griffier maakt een voorstel dat voorgelegd zal worden aan het presidium, naar verwachting kort na het zomerreces, zodat het meegenomen kan worden in de planning van 2024. Vorig jaar en dit jaar stond/staat er een raadsuitstapje, inclusief werkbezoeken op locatie, op de planning.

0.1-D.1: Raadsleden moeten dit zelf gaan trekken en organiseren (jongerenraad).
Een notitie is voorbereid door de griffier. Deze wordt op 5 juni a.s. besproken in het presidium. Afhankelijk van de keuze die de raad uiteindelijk daarin maakt, wordt dit verder opgepakt.

0.1-E.1: Na de afgelopen coronaperiode is het goed om de bedoeling van ‘Samen Doen’ weer opnieuw onder de aandacht te brengen, zowel intern binnen onze gemeentelijke organisatie, als extern naar onze inwoners toe. In 2023 geven we hier vervolg aan.
Onze gemeente wil een vraaggerichte, faciliterende gemeentelijke organisatie zijn die onze inwoners ondersteunt, activeert en verbindt. We werken daarvoor samen met inwoners, ondernemers en organisaties aan de leefbaarheid en bloei van alle kernen. Onze visie is Samen Doen. Om dit te kunnen doen hebben we een organisatie nodig die dit mogelijk maakt. Voor 2023 hebben we drie ontwikkellijnen geformuleerd:
1. Verankeren Samen Doen in het DNA van onze organisatie;
2. Strakke sturing op basis van de teamplannen met hierin opgenomen ruimte voor ontwikkeling en strategie;
3. Focus op onze eigen organisatie, inrichting en verduidelijking van verschillende organisatorische rollen.

0.4-D.1: Na de afgelopen coronaperiode is het goed om onze Servicenormen weer opnieuw onder de aandacht te brengen, zowel intern binnen onze gemeentelijke organisatie, als extern naar onze inwoners toe. In 2023 geven we hier vervolg aan.
Onze servicenormen zijn en blijven ons belangrijkste uitgangspunt in de dienstverlening naar onze inwoners. Om hier blijvend aandacht voor te hebben worden de servicenormen geïntegreerd in Samen Doen.

0.2-A.1: Via een vragenformulier vragen we aan inwoners of er behoefte is aan verruiming van de openingstijden. Vervolgens wordt financieel in kaart gebracht wat de extra kosten zijn van een eventuele verruiming van de openingstijden en zal hierover een besluit worden genomen.
Vanaf mei 2022 werkt het loket burgerzaken op afspraak en kunnen steeds meer producten digitaal worden aangevraagd. Aan de hand van het ‘werken op afspraak’ kunnen we volgen hoe de bezetting aan het loket in het afgelopen jaar is geweest en of uitbreiding van openingstijden nog wenselijk is. De raad wordt hierover binnenkort geïnformeerd middels een raadsinformatienota.

0.4-E.1: We stellen een visie op informatiemanagement op en leggen deze vast in een informatiebeheerplan.
Binnen het team informatiebeheer hebben we diverse vacatures en een langdurig zieke. Hierdoor is er sprake van onderbezetting waardoor niet alle taken kunnen worden uitgevoerd. Hierdoor wordt het opstellen van een visie op informatiemanagement naar 2024 uitgesteld en loopt het maken van een informatiebeheerplan in ieder geval een half jaar vertraging op. Prioriteit wordt gegeven aan het continueren van cruciale dagelijkse processen, zoals het registreren van inkomende en uitgaande stukken, met daarbij

aandacht voor andere belangrijke zaken, zoals informatieveiligheid en privacy. Per 1 april is de functie van informatiemanager/CISO (functionaris informatieveiligheid) weer ingevuld.

Afwijkingen in investeringskredieten (geld, tijd inhoud):
Er zijn geen noemenswaardige afwijkingen in investeringskredieten.

Majeure thema's:
Personele wisselingen
Onze organisatie heeft te maken met veel wisselingen in personeel en vacatures die moeilijk in te vullen zijn, waardoor de bezetting binnen de teams en de continuïteit onder druk staat. Dit is begonnen in 2022 en zien we nog doorlopen in het eerste kwartaal van 2023. Daarnaast hebben we te maken met een aantal langdurig zieken. Omdat veel medewerkers taakspecifiek bezig zijn, is het lastig om werk in andere taakgebieden op te vangen (bv. een medewerker communicatie kan geen jaarrekening maken). Ook de extra taken die op de gemeente afkomen leggen extra druk op de gemeentelijke organisatie.

WOZ-bezwaren
De kosten voor de WOZ zullen dit lopende jaar nog verhoogd worden met een factuur van het taxatiebureau. In het contract wat de gemeente met hen vanaf 1 januari 2023 heeft, staat dat 2,5% van het aantal WOZ objecten als informeel bezwaar binnen het contract afgewerkt wordt. Dat geldt tevens voor 2,5% van het formele aantal bezwaren. Momenteel zitten we nog in de bezwarenperiode. In de loop van 2023 stuurt het taxatiebureau de gemeente een factuur op basis van een uurtarief voor alle taxateurs die aan de (informele) bezwaren gewerkt hebben. Het is op dit moment nog niet in te schatten hoe hoog die factuur wordt. Wel kan worden aangegeven dat we bijna het dubbele aantal informele WOZ-bezwaren hebben ontvangen in verhouding tot 2022. Dit is een landelijke tendens en zal zich bij de gemeente Reusel-De Mierden uiten in een (forse) nota voor de afwikkeling daarvan. Waarschijnlijk is er bij de 2e bestuursrapportage 2023 meer duidelijkheid over te geven.

Overige financiële bijstellingen:
Strategische Kempenagenda (€ 15.000 nadelig, incidenteel)
In de raadsvergadering van 22 februari 2022 is het Amendement A1 20220222 "HOE-vraag Strategische Kempenagenda" aangenomen. In dit Amendement is opgenomen om in 2022 en 2023 € 15.000 beschikbaar te stellen voor een Kempencongres. Per abuis is dit alleen in 2022 in de begroting verwerkt. In deze berap wordt ook het budget voor 2023 opgenomen.

Financiële bijstellingen burgerzaken (€ 2.000 voordelig, structureel)
Enkele budgetten met betrekking tot burgerzaken dienen te worden bijgesteld. Zo zijn de leges voor burgerzaken iets te hoog begroot. Anderzijds kunnen de kosten voor het aanvragen van eigen verklaringen naar beneden worden bijgesteld, omdat alleen nog maar de eigen verklaringen voor personen van 75 jaar en ouder kunnen worden besteld. De standaard eigen verklaringen voor groot rijbewijs (vrachtwagen en bus) zijn komen te vervallen. Per saldo levert het een klein voordeel op van € 2.000.

Verhoging contributie VNG en bijdrage VNG fonds GGU (€ 10.000 nadelig, structureel)
De contributie aan de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en de bijdrage aan het fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU) van de VNG is de afgelopen jaren gestegen. Om de begroting en de werkelijke uitgaven weer in evenwicht te brengen is een structurele bijraming van € 10.000 benodigd.

Verhoging huurontvangsten overige gronden (€ 10.000 voordelig, structureel)
In de gemeente zijn verschillende gronden verhuurd voor onder andere zendmasten, pinautomaat, truckparking etc. Door de jaarlijkse inflatie zijn deze huurinkomsten inmiddels hoger dan de raming in de begroting. Er dient een structurele bijraming van € 10.000 plaats te vinden.

Camerabeveiligingssysteem (€ 2.100 nadelig, structureel)
Naar aanleiding van diverse storingen in ons huidige camerabeveiligingssysteem rondom het gemeentehuis, is geconstateerd dat de warmte units van een aantal camera's defect zijn als gevolg van de levensduur van het huidige systeem. Geadviseerd wordt de huidige camera's te vervangen door nieuwe camera's (net als de huidige camera's, niet van Chinese makelij). Hiervoor is een investeringskrediet nodig van € 12.500. De kaptaallasten bedragen bij een afschrijving van 6 jaar afgerond € 2.100.

Opleidingskosten griffie (€ 4.000 nadelig, structureel in 2023)
Er wordt € 4.000 aan opleidingskosten voor het griffie opgenomen. Vanuit de werkgeverscommissie is hier akkoord op gegeven. Voorlopig wordt het alleen voor 2023 opgenomen. In de perspectiefnota / begroting 2024 wordt bekeken of dit ook voor verdere jaren nodig is.

Rural Data Center (€ 20.000 nadelig, structureel)
De werkplekvergoeding die we ontvingen komt te vervallen, omdat het Rural Data Center (RDC) niet meer bestaat.
Zoals in de raadsinformatienota van november 2022 is aangegeven vervalt het RDC en gaan we samen met de gemeente inzetten op structureel datagedreven werken. Dit betekent dat we verschillende producten gaan inzetten die meer inzicht geven in zaken die spelen binnen onze gemeenten, zodat we op een structurele manier data kunnen inzetten om zaken te monitoren. Hiermee willen we ook invulling gaan geven aan de motie met betrekking tot het belevingsonderzoek door structurele informatieverzameling op diverse thema's welke we kunnen gebruiken bij beleidsvorming en het maken van uitvoeringsprogramma's. Omdat de gemeente Eersel voorloopt op het datagedreven werken zullen zij in eerste aanleg het grootste gedeelte van de kosten op zich nemen. Voor Reusel-De Mierden zal dit een groeipad zijn, waarin we in producten en in de inzet van middelen toegroeien naar het steeds meer datagedreven werken. Hiervoor zal een extra investering gevraagd worden via de perspectiefnota.

Onttrekking algemene reserve (€ 73.000 voordelig, incidenteel)
Voor de planstudie en uitvoer N284 wordt € 73.000 onttrokken uit de algemene reserve. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar programma 2.

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Lasten				
Programmabegroting 2023-2026	-8.644	-8.445	-8.584	-8.537
Begrotingswijziging tot 1e berap 2023	355	125	144	133
Effecten 1e berap 2023 (structureel)	-8	-4	-4	-4
Effecten 1e berap 2023 (incidenteel)	-15			
Totaal Lasten	-8.312	-8.324	-8.444	-8.408
Baten				
Programmabegroting 2023-2026	28.035	27.855	28.737	27.460
Begrotingswijziging tot 1e berap 2023	328	318	300	883
Effecten 1e berap 2023 (structureel)	-16	-16	-16	-16
Effecten 1e berap 2023 (incidenteel)	73			
Totaal Baten	28.420	28.157	29.021	28.327
Saldo baten en lasten na 1e berap 2023	**20.108**	**19.833**	**20.577**	**19.919**

Programma 1. Veiligheid

Portefeuillehouder	Thema
Burgemeester Van de Ven	Crisisbeheersing en brandweer Openbare orde en veiligheid

Wat gaan we doen?

1.1	Crisisbeheersing en brandweer		
Ambities: Versnellen aanrijtijden hulpdiensten op de agenda houden			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2023
A	Aandacht houden voor het versnellen van de aanrijtijden van onze hulpdiensten.	A.1	We houden dit onderwerp actueel op de bestuurlijke agenda in de Veiligheidsregio. We continueren alternatieven, zoals de first responder en ondersteunen nieuwe initiatieven, zoals dynamisch alarmeren van de brandweer zodat de snelste en/of meest geschikte brandweereenheid wordt ingezet op een incident. Daarnaast stimuleren we maatregelen in het kader van zelfredzaamheid van onze inwoners.
Ambities: Risico op natuurbranden beperken.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2023
B	Het borgen van een goede samenwerking met omliggende gemeenten en voorlichting geven aan inwoners op het gebied van natuurbranden.	B.1	Op regelmatige basis worden de Risico Index Natuurbranden (RIN) gezamenlijk geactualiseerd. Een RIN geeft inzicht in de kans op het ontstaan van een onbeheersbare brand en op de mogelijke impact van een brand. Daarnaast geven we samen met de Veiligheidsregio voorlichting aan inwoners hoe natuurbranden te voorkomen.
1.2	Openbare orde en veiligheid		
Ambities: Dekkend buurtpreventienetwerk.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2023
A	Een dekkend buurtpreventienetwerk in alle kernen.	A.1	We organiseren bijeenkomsten met voorlichting over buurtpreventie en bij meldingen worden inwoners gestimuleerd zich aan te sluiten bij buurtpreventienetwerken.
Ambities: Goede samenwerking met alle ketenpartners op het gebied van leefbaarheid, toezicht en handhaving en veiligheid.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2023
B	De inzet van onze buitengewone opsporingsambtenaren (boa's) is primair gericht op leefbaarheid: een schone en veilige leefomgeving voor onze inwoners.	B.1	We geven informatie over de rol van de buitengewone opsporingsambtenaren (boa's), ze zijn zichtbaar aanwezig in onze kernen en gaan in gesprek met inwoners en ondernemers.
C	Een goede samenwerking met alle ketenpartners op het gebied van leefbaarheid, toezicht en handhaving en veiligheid, alsmede met zorgpartners, uit het oogpunt van vroeg-signalering en preventie 'voorkomen is beter dan genezen'.	C.1	We zetten bestaande samenwerkingen voort, zoals het Kempen Interventie Team (KIT), Regionaal Informatie- en Expertise Centrum (RIEC) en het Zorg- en veiligheidshuis. In 2023 is er extra aandacht voor het lokaal optimaliseren van een goede samenwerkingsstructuur op basis van complementaire rollen, bevoegdheden en bestuurlijke verantwoordelijkheden. We streven daarbij naar een goede afstemming met andere beleidsterreinen, zoals onze zorgpartners, die ook een bijdrage leveren aan het veiligheidsbeleid.

Ambities: Verhogen weerbaarheid en meldingsbereidheid, ook op het gebied van digitale veiligheid.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2023
D	Verhogen van de maatschappelijke en bestuurlijke weerbaarheid.	D.1	We zetten in op het verhogen van de meldingsbereidheid onder inwoners, bijvoorbeeld met Meld Misdaad Anoniem (MMA), om het laagdrempelig melden van veiligheidszaken te stimuleren. De inzet op Ondermijning wordt voortgezet, zowel landelijk, als via het Regionaal Veiligheidsplan (RVP) Oost-Brabant en het Integraal Veiligheidsplan (IVP) de Kempen 2023-2026, alsmede naar aanleiding van de uitkomsten van het wijkversterkingsplan Lage Mierde.
E	Bewustwording van onze inwoners op het gebied van digitale veiligheid (cybercrime, cybersecurity) verhogen.	E.1	Digitale Veiligheid is één van de prioriteiten uit het RVP Oost-Brabant en IVP de Kempen 2023-2026. In het uitvoeringsplan wordt hier nader op ingegaan.

Afwijkingen ten opzichte van de planning (geld, tijd, inhoud):
Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de planning.

Afwijkingen in investeringskredieten (geld, tijd inhoud):
Programma 1 heeft geen investeringskredieten.

Majeure thema's:
Er zijn geen majeure thema's.

Overige financiële bijstellingen:
Bijdrage Zorg- en Veiligheidshuis en Veiligheidsfonds Oost-Brabant (€ 7.500 nadelig, structureel)
In de afgelopen jaren zijn de bijdragen aan het Zorg- en Veiligheidshuis en het Veiligheidsfonds Oost-Brabant gestegen, terwijl dit niet in onze begroting is verwerkt. Voor beide organisaties dient er € 3.750 te worden bijgeraamd, zodat de begroting weer overeenkomt met de bijdragen.

Brandweer (€ 8.000 voordelig, structureel)
Vanuit de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost ontvangen we een piketvergoeding voor een van onze medewerkers. Deze ontvangsten hebben we niet geraamd in onze begroting. Op basis van ervaringscijfers uit het verleden kan er een bijraming van € 4.000 structureel plaatsvinden. Ook de huurontvangsten voor de brandweerkazerne kan met € 4.000 worden bijgeraamd.

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Lasten				
Programmabegroting 2023-2026	-1.304	-1.323	-1.350	-1.377
Begrotingswijziging tot 1e berap 2023	-10			
Effecten 1e berap 2023 (structureel)	-8	-8	-8	-8
Effecten 1e berap 2023 (incidenteel)				
Totaal Lasten	-1.322	-1.331	-1.358	-1.385
Baten				
Programmabegroting 2023-2026	56	55	56	57
Begrotingswijziging tot 1e berap 2023				
Effecten 1e berap 2023 (structureel)	8	8	8	8
Effecten 1e berap 2023 (incidenteel)				
Totaal Baten	64	63	64	65
Saldo baten en lasten na 1e berap 2023	**-1.258**	**-1.268**	**-1.294**	**-1.320**

Programma 2. Verkeer en vervoer

Portefeuillehouder	Thema
Wethouder Van de Noort	Inrichting en beheer van openbare ruimte
Wethouder Rombouts	Bereikbaarheidsagenda, GVVP, slimme mobiliteit, openbaar vervoer

Wat gaan we doen?

2.1 Verkeer, wegen en water			
Ambities: Verbeteren bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2023
A	Zwaar verkeer uit de kernen weren.	A.1	Herinrichting van doorgaande route (Willibrordlaan) in Hulsel voor fietsverkeer. Voor het centrum van Hooge Mierde zal verder gegaan worden met het maken van een voorontwerp.
B	Goede bereikbaarheid van onze gemeente vanaf de snelweg.	B.1	In 2023 start een bestuurlijke lobby met BO MIRT (Bestuurlijke Overleggen Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport) en Provincie over een mogelijke aansluiting op de A67. Dit indien mogelijk samen oppakken met gemeente Bladel.
C	Veilige fietsverbindingen voor schoolgaande jeugd evenals veilige verbindingen naar bedrijventerreinen en het stedelijk gebied.	C.1	In 2023 onderzoeken we of de aanleg van een directe fietsverbinding tussen de rotonde met de Haas (N269) en de rotonde bij Faes (N284-Kleine Hoeven) nabij de Randweg, een meerwaarde heeft voor onze inwoners, recreanten en voor werknemers op de bedrijventerreinen Kleine Hoeven en Lange Voren.
D	Sleutelstraat-Weijereind veilig inrichten voor het langzaam verkeer.	D.1	In 2023 wordt gestart met de aankoop van gronden voor de aanleg van de veilige fietsverbinding.
E	Realiseren van verkeersveilige schoolomgevingen.	E.1	In 2023 zal de gemeente de directe omgeving van de Leilinde in Reusel en Clemensschool in Hulsel qua verkeersveiligheid verbeteren.
F	Schoolroutes voorzien van goede openbare verlichting en onderzoeken of er plaatsen zijn waar de openbare verlichting verbetering behoeft.	F.1	Deze inventarisatie wordt in 2023 gedaan.
Ambitie: Alternatieve parkeermogelijkheden en meer groen op dorpspleinen.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2023
G	Kwaliteitsimpuls voor de dorpspleinen.	G.1	We onderzoeken in Hulsel de mogelijkheden tot parkeren op andere plaatsen.
Ambitie: Goed openbaar vervoer voor onze inwoners op de agenda houden en het busverbinding richting Tilburg verbeteren.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2023
H	Goede bereikbaarheid van onze gemeente met het openbaar vervoer.	H.1	We houden dit onderwerp actueel op de bestuurlijke agenda in de regio.

Afwijkingen ten opzichte van de planning (geld, tijd, inhoud):

2.1-A.1: Herinrichting van doorgaande route (Willibrordlaan) in Hulsel voor fietsverkeer.
Voor het centrum van Hooge Mierde zal verder gegaan worden met het maken van een voorontwerp.
Voor de Willibrordlaan is er een grotere uitdaging ontstaan met betrekking tot de waterhuishouding. Voor het hemelwater dient een vergunning van het Waterschap te worden verkregen. Het vinden van een geschikte oplossing blijkt lastiger dan gedacht en zorgt voor een vertraging in de tijd. Mogelijk resulteert dit ook in extra kosten.
Voor het centrum van Hooge Mierde is het proces tijdelijk gepauzeerd. Dit komt met name vanwege de technische staat van de riolering in Lage Mierde en het tekort aan ambtelijke capaciteit om verschillende projecten tegelijk uit te kunnen voeren.

2.1-C.1: In 2023 onderzoeken we of de aanleg van een directe fietsverbinding tussen de rotonde met de Haas (N269) en de rotonde bij Faes (N284-Kleine Hoeven) nabij de Randweg, een meerwaarde heeft voor onze inwoners, recreanten en voor werknemers op de bedrijventerreinen Kleine Hoeven en Lange Voren.

Vanwege de verminderde ambtelijke capaciteit ten opzichte van de begroting is het waarschijnlijk niet haalbaar dit in 2023 uit te voeren.

2.1-D.1: In 2023 wordt gestart met de aankoop van gronden voor de aanleg van de veilige fietsverbinding.
Een (vrijliggend) fietspad is niet haalbaar, het resultaat zal met een andere inspanning in 2023 worden gerealiseerd. De inzet van de financiële middelen zullen daardoor anders zijn en waarschijnlijk zullen de kosten wat lager uitvallen.

2.1- E.1: In 2023 zal de gemeente de directe omgeving van de Leilinde in Reusel en Clemensschool in Hulsel qua verkeersveiligheid verbeteren.
Vanwege de technische staat van de riolering (en wegen) in de omgeving van de Leilinde wordt dit over enkele jaren integraal uitgevoerd zodat kapitaalvernietiging wordt voorkomen.
De schoolzone rondom de Clemensschool zal worden uitgevoerd wanneer er meer duidelijkheid is rondom het vervolg van deze school.

2.1-G.1: We onderzoeken in Hulsel de mogelijkheden tot parkeren op andere plaatsen.
Vanwege de gewijzigde prioritering zal de kwaliteitsimpuls dit jaar niet bij het dorpsplein in Hulsel zijn. Het dorpsplein in Lage Mierde wordt dit jaar meegenomen in het ontwerp bij project Reconstructie Dorpskern Lage Mierde.

Afwijkingen in investeringskredieten (geld, tijd inhoud):
Er zijn geen noemenswaardige afwijkingen in investeringskredieten.

Majeure thema's:
N284 (€ 73.000 nadelig, incidenteel)
Voor de aanpak van de N284 (samen met de provincie Noord-Brabant en gemeente Bladel) is reeds een budget beschikbaar gesteld door uw raad. In december 2022 heeft de stuurgroep besloten om het projectbudget te verhogen vanwege de onverwachte extreme prijsstijgingen. Conform onze werkwijze verantwoorden we deze onverwachte afwijkingen in de P&C cyclus. Voor onze gemeente betekent dit een budgetverhoging van € 73.000. Een uitgebreidere toelichting en meer informatie is te vinden via www.n284.nl. Op moment van schrijven heeft de stuurgroep N284 nog geen besluit genomen over het vervolg van dit project en de eventuele gevolgen vanwege de besluitvorming in de gemeente Bladel.
De planstudie en uitvoer N284 wordt gedekt via de algemene uitkering (zie programma 0). Per saldo is dit uiteindelijk budgettair neutraal.

Overige financiële bijstellingen:
Vervanging wegen dorpskern Lage Mierde (€ 30.000 nadelig, structureel)
Vanwege de technische staat van met name de riolering in Lage Mierde is de planning van de onderhoudsprojecten gewijzigd. Voor een aantal wegen is er in de reguliere marge een integraal project opgestart, daarvoor worden bestaande kredieten van de verschillende disciplines ingezet. Echter is voor een deel (voornamelijk Kloosterstraat en Richelpad) van het project reconstructie Dorpskern Lage Mierde nog geen onderhoudsnoodzaak op wegen waardoor er nu een aanvullend krediet noodzakelijk is. Dit bedrag is nu nog een globale raming en kan indien nodig in de P&C cyclus nog naar boven of beneden worden bijgesteld. Het benodigde krediet wordt nu ingeschat op € 1.000.000. De kapitaallasten bedragen € 30.000 per jaar.

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Lasten				
Programmabegroting 2023-2026	-2.154	-2.164	-2.095	-2.122
Begrotingswijziging tot 1e berap 2023	-108	-88	-50	-50
Effecten 1e berap 2023 (structureel)	-30	-30	-30	-30
Effecten 1e berap 2023 (incidenteel)	-73			
Totaal Lasten	-2.365	-2.282	-2.175	-2.202
Baten				
Programmabegroting 2023-2026	38	38	38	39
Begrotingswijziging tot 1e berap 2023				
Effecten 1e berap 2023 (structureel)				
Effecten 1e berap 2023 (incidenteel)				
Totaal Baten	38	38	38	39
Saldo baten en lasten na 1e berap 2023	**-2.327**	**-2.244**	**-2.137**	**-2.163**

Programma 3. Economie

Portefeuillehouder	Thema
Wethouder Rombouts	Economische zaken, Kleine Hoeven, Kempisch Bedrijvenpark, weekmarkt, toerisme, belastingen

Wat gaan we doen?

3.1 Economische ontwikkeling			
Ambities: Economische groei en werkgelegenheid.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2023
A	Profiteren van en bijdragen aan economische groei en werkgelegenheid	A.1	Via MRE, Brainport Development, sub-regionaal leveren we onze bijdrage aan de belangrijkste economische thema's zoals de schaalsprong van Brainport, ontwikkeling Brede welvaart, digitalisering MKB, gezonde arbeidsmarkt, onderwijs, energiecongestie en -transitie. We acteren daarbij niet pro-actief, gelet op prioritering en beschikbare ambtelijke capaciteit.
Ambities: Samenwerking overheid – onderwijs – bedrijfsleven.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2023
B	Samenwerking gemeenten, bedrijfsleven en onderwijs behouden	B.1	Het Huis van de Brabantse Kempen wordt naar verwachting per 31 december 2022 geliquideerd en er wordt onderzocht hoe we de bestaande samenwerking opnieuw vorm gaan geven op de twee programmalijnen Verbindend landschap en de Slimme maakregio. In 2023 is er duidelijkheid over de twee programmalijnen en de eventuele samenwerking met andere gemeenten hierin.
C	Talentontwikkeling van jongeren	C.1	We ondersteunen techniekonderwijs op basisscholen en in het voortgezet onderwijs.
D	Voorkomen van stagnatie van economische ontwikkeling en de energietransitie vanwege netwerkcongestie	D.1	Samen met de netbeheerder en de Kempengemeenten en ondernemers wordt onderzocht of op bedrijventerreinen de energiecongestie opgelost kan worden door betere benutting van het netwerk, opslag van opgewekte energie, congestiemanagement en de inrichting van een (virtual) local energie hub.
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur			
Ambitie: Voldoende ruimte voor bedrijven op bedrijventerreinen. Bedrijven huisvesten op de juiste plek in de gemeente of regio.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2023
A	Transformatie van bedrijventerreinterrein Lange Voren naar woningbouw.	A.1	Onderzoek naar de (on)mogelijkheden voor bedrijventerrein Lange Voren wordt in 2022 opgestart. De resultaten van het onderzoek zijn in 2023 gereed.
B	Uitbreiding bedrijventerrein Kleine Hoeven.	B.1	Voor de aanleg van de tweede fase van het bedrijventerrein Kleine Hoeven wordt een bestemmingsplan opgesteld. Duurzaamheid wordt meegenomen in de planvorming. Naar de koppeling met het eventueel aan te leggen zonnepark wordt onderzoek gedaan. Het bestemmingsplan Kleine Hoeven II wordt medio 2023 aan de raad aangeboden.
C	Ontwikkeling nieuw aanbod bedrijfskavels in de Kempen	C.1	In 2022 wordt gestart met een locatieonderzoek voor nieuw aanbod van bedrijfskavels in de Kempen voor grote en kleine kavels. Daarna volgt besluitvorming over realisatie en samenwerking. De resultaten van het onderzoek zijn in 2023 gereed en de raad wordt hierover geïnformeerd.
D	De Kempen zet in op het accommoderen van de groei van de werkgelegenheid door autonome groei van de Kempische bedrijven en de	D.1	In de Ontwikkelstrategie van de Kempen wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld voor Wonen,

	doorontwikkeling van de slimme maakindustrie; zowel door revitalisering van bestaande terreinen als uitbreidingsmogelijkheden met nieuwe locaties.		werken en mobiliteit. De programmatische aanpak van het thema werken gaat in op: ▪ Uitbreidingsmogelijkheid voor Kempische bedrijven; ▪ Versterking van de maakindustrie in De Kempen; ▪ Herstructurering bestaande bedrijventerreinen; ▪ Kwaliteitsimpuls bestaande bedrijventerreinen.
E	Tweede ontsluiting voor bedrijventerrein Kleine Hoeven	E.1	Samen met gemeente Bladel realiseren we een tweede ontsluiting op de Provincialeweg voor bedrijventerrein Kleine Hoeven en De Sleutel (Bladel). In 2023 wordt hiervoor het bestemmingsplan opgesteld.
G	Betrokkenheid van ondernemers bij bedrijventerreinenbeheer	G.1	Voor bedrijventerrein Kleine Hoeven loopt het initiatief om bedrijventerreinenbeheer op te starten, waarbij ondernemers onder ander bijdragen aan een plus op het groenbeheer.
3.3 Bedrijfsloket- en regelingen			
Ambitie: In contact staan met onze ondernemers door middel van informatievoorziening, onze accountmanagers en overleg met ondernemersverenigingen.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2023
A	Bereikbare weekmarkt in centrum Reusel.	A.1	In het Centrumplan is een ruim Marktplein opgenomen ten behoeve van de weekmarkt. De realisatie van dit plein is afhankelijk van de uitspraak van de Raad van State inzake het bestemmingsplan Stedelijk gebied, centrum Reusel. Bij de aanleg en tijdens de herinrichting van het centrum wordt rekening gehouden met alternatieven voor de weekmarkt en bereikbaarheid.
B	Stimuleren van ondernemerschap in onze gemeente.	B.1	In 2023 organiseren we een informatiebijeenkomst voor ZZP-ers en andere ondernemers in onze gemeente. Onze accountmanagers hebben regelmatig contact met bedrijven en bedrijventerreinenverenigingen over hun plannen.
3.4 Economische promotie			
Ambitie: Aantrekkelijk centrumgebied Reusel			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2023
A	Bruisend boodschappencentrum Reusel.	A.1	Een bruisend en aantrekkelijk boodschappencentrum conform de centrumvisie en het bestemmingsplan stedelijk gebied, centrum Reusel. Start is afhankelijk van de uitspraak van de Raad van State inzake het bestemmingsplan stedelijk gebied, centrum Reusel. Maatwerk wordt gehanteerd voor herbestemming van vrijkomende winkelpanden buiten het centrum.
Ambitie: Aantrekkelijke gemeente zijn voor recreatie en toerisme.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2023
B	Recreatief aantrekkelijke gemeente zijn. Bevorderen van toerisme en recreatie.	B.1	Visit Bladel-Reusel De-Mierden stelt in samenwerking met de gemeente Bladel en gemeente Reusel De-Mierden een plan op. Het plan voor de uitvoering van de deelprojecten is eind 2022, begin 2023 gereed. De deelprojecten worden in de periode 2023-2026 uitgevoerd.

Afwijkingen ten opzichte van de planning (geld, tijd, inhoud):

3.1-B.1: Het Huis van de Brabantse Kempen wordt naar verwachting per 31 december 2022 geliquideerd en er wordt onderzocht hoe we de bestaande samenwerking opnieuw vorm gaan geven op de twee programmalijnen Verbindend landschap en de Slimme maakregio. In 2023 is er duidelijkheid over de twee programmalijnen en de eventuele samenwerking met andere gemeenten hierin.

Het Kempisch Ondernemers Platform (KOP) en de Kempengemeenten blijven samenwerken in projectvorm om de doelstellingen van ‘Slimme maakregio’ te bereiken.

3.2-B.1: Voor de aanleg van de tweede fase van het bedrijventerrein Kleine Hoeven wordt een bestemmingsplan opgesteld. Duurzaamheid wordt meegenomen in de planvorming. Naar de koppeling met het eventueel aan te leggen zonnepark wordt onderzoek gedaan. Het bestemmingsplan Kleine Hoeven II wordt medio 2023 aan de raad aangeboden.
Vanwege enkele beperkingen in het kader de Wet natuurbescherming (Wnb), kan het bestemmingsplan Kleine Hoeven II naar verwachting op zijn vroegst pas in 2024 aan de raad worden aangeboden.

Afwijkingen in investeringskredieten (geld, tijd inhoud):
Er zijn geen noemenswaardige afwijkingen in investeringskredieten.

Majeure thema's:
Er zijn geen majeure thema's.

Overige financiële bijstellingen:
Aanpassen financiële bijdrage Visit Bladel Reusel-De Mierden voor 2023 (€ 13.260 nadelig, structureel in 2023)
Begin vorig jaar heeft uw college ingestemd met de dienstverleningsovereenkomst tussen Visit Bladel Reusel-De Mierden (hierna: Visit), de gemeente Bladel en de gemeente Reusel-De Mierden. In het collegevoorstel werd al aangegeven dat er naar alle waarschijnlijkheid een hogere financiering nodig is om de afgesproken ambities in de overeenkomst goed uit te kunnen voeren. Uit evaluatie blijkt dat Visit € 17.000 tekort komt om ambities uit de dienstverleningsovereenkomst te kunnen uitvoeren. Op basis van inwoneraantal betekent dit voor onze gemeente een bijraming van het budget met € 6.630 voor 2022 en 2023. In 2023 wordt dan ook eenmalig € 13.260 betaald (structureel van aard).

Budget economie (€ 17.500 voordelig, structureel)
In 2022 is het Huis van de Brabantse Kempen is opgeheven. Echter stond in de begroting nog de bijdrage aan het Huis geraamd van € 20.000 per jaar. Deze vervalt en levert dus een voordeel op. Binnen het budget vinden nog een aantal kleine budgetaanpassingen plaats, waardoor het structureel voordeel uiteindelijk € 17.500 is.

Kleine Hoeven fase II (€ 750.000 voorbereidingskrediet / budgettair neutraal)
De voorbereidingen voor de ondergrondse infrastructuur ten behoeve van Kleine Hoeven fase II zijn inmiddels uitgevoerd en de benodigde onderzoeken zijn gereed. Het voorbereidingskrediet Kleine Hoeven fase II dient met € 750.000 te worden bijgeraamd.

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Lasten				
Programmabegroting 2023-2026	-2.217	-2.942	-556	-524
Begrotingswijziging tot 1e berap 2023	-41	-8	-8	-8
Effecten 1e berap 2023 (structureel)	7	20	20	20
Effecten 1e berap 2023 (incidenteel)				
Totaal Lasten	-2.251	-2.930	-544	-512
Baten				
Programmabegroting 2023-2026	1.843	2.966	579	576
Begrotingswijziging tot 1e berap 2023				
Effecten 1e berap 2023 (structureel)	-3	-3	-3	-3
Effecten 1e berap 2023 (incidenteel)				
Totaal Baten	1.840	2.963	576	573
Saldo baten en lasten na 1e berap 2023	**-411**	**33**	**32**	**61**

Programma 4. Onderwijs

Portefeuillehouder	Thema
Wethouder Maas	Onderwijs (inhoudelijk), onderwijshuisvesting, leerplicht
Wethouder Rombouts	Leerlingenvervoer

Wat gaan we doen?

4.2 Onderwijshuisvesting			
Ambitie: De huisvesting van onze scholen is veilig en toekomstbestendig.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2023
A	Een basisschool in elke kern die past bij het leerlingenaantal van nu en de toekomst.	A.1	We stellen een integraal onderwijshuisvestingsplan op.
		A.2	Samen met de Onderwijsstichting wordt er gewerkt aan verbetering van de Clemensschool. Daarbij worden ook ontwikkelingen in relatie tot een ontmoetingsplek meegenomen. Er volgt een raadsvoorstel voor het toekomstbestendig maken van de Clemensschool.
		A.3	We behandelen aanvragen voor voorzieningen op basis van de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs en houden deze actueel.
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken			
Ambitie: Aanpak laaggeletterdheid.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2023
A	Verbeteren van de basisvaardigheden van inwoners met betrekking tot de Nederlandse taal, rekenen en digitale vaardigheden.	A.1	We zorgen dat er aanbod is waar inwoners hun basisvaardigheden op het gebied van de Nederlandse taal, rekenen en digitale vaardigheden kunnen verbeteren en zorgen voor een goede verwijzing naar dit aanbod.
Ambitie: Gelijke kansen in het onderwijs voor alle kinderen.			
A	Onderwijs- en ontwikkelachterstanden en vertragingen als gevolg van corona worden aangepakt.	A.1	Samen met de scholen en voorschoolse voorzieningen geven we in de jaren 2021 – 2025 uitvoering aan het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) om de onderwijsachterstanden/vertragingen als gevolg van corona aan te pakken. Iedere partner kan een plan indienen om aanspraak te maken op de gemeentelijke NPO-gelden. We toetsen deze plannen aan de landelijke kaders. Op deze manier kunnen we inspelen op de behoefte die er per school is.
B	Verkleinen van het risico op onderwijs-achterstanden door het bereik van voor- en vroegschoolse educatie (VVE) te vergroten	B.1	We (de VVE-partners en gemeente) zetten passende acties in op basis van de resultaten en aanbevelingen uit de VVE-monitor. De huidige onderwijsachterstandsmiddelen (periode 2019 – 2022) worden voortgezet in de periode 2023 – 2026, waardoor we onze inspanningen hiervoor ook in de komende jaren kunnen voortzetten.
C.	Een goede afstemming en samenwerking tussen de gemeente, het onderwijs en eventueel andere ketenpartners.	C.1	In het schooljaar 2022-2023 wordt een nieuw uitvoeringsprogramma onderwijs opgesteld, waarin onder andere de aanpak van onderwijs-achterstanden en de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp een plek krijgen.

Afwijkingen ten opzichte van de planning (geld, tijd, inhoud):
Er zijn geen afwijkingen. De Clemensschool wordt toegelicht onder Majeure thema's.

Afwijkingen in investeringskredieten (geld, tijd inhoud):
Er zijn geen noemenswaardige afwijkingen in investeringskredieten.

Majeure thema's:

Clemensschool

Het traject heeft vertraging opgelopen. Er zijn drie scenario's voorgesteld voor de toekomst van de school. Het scenario, waarin nieuwbouw van school in combinatie met een MFA (multifunctionele accommodatie) op de huidige locatie werd beschreven, verviel omdat de eigenaar van 't Drieske hier niet aan mee wilde werken. De andere twee scenario's zijn:

- een levensduur verlengende renovatie van de school
- nieuwbouw op een andere locatie

Deze scenario's worden momenteel nader uitgewerkt zodat wij het voorkeurscenario aan de raad kunnen voorleggen. Voor de langere termijn blijft het doel dat we streven naar een school in combinatie met het gemeenschapshuis op de huidige locatie.

Leerlingenvervoer

Sinds het nieuwe schooljaar zijn we gestart met een nieuwe vervoerder. De ritten lopen over het algemeen prima, echter zij hebben de administratie qua facturering niet op orde. Samen met de andere Kempengemeenten zijn afspraken gemaakt met de vervoerder over het in orde brengen van hun administratie. Echter tot op heden zijn er nog steeds problemen met als consequentie dat facturen niet kloppend zijn. Mochten na de zomervakantie de problemen niet zijn opgelost, dan gaan we vervolgstappen nemen.

Overige financiële bijstellingen:

Er zijn geen overige financiële bijstellingen.

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Lasten				
Programmabegroting 2023-2026	-852	-847	-853	-851
Begrotingswijziging tot 1e berap 2023	-3	-3	-3	-3
Effecten 1e berap 2023 (structureel)				
Effecten 1e berap 2023 (incidenteel)				
Totaal Lasten	-855	-850	-856	-854
Baten				
Programmabegroting 2023-2026	121	120	122	124
Begrotingswijziging tot 1e berap 2023				
Effecten 1e berap 2023 (structureel)				
Effecten 1e berap 2023 (incidenteel)				
Totaal Baten	121	120	122	124
Saldo baten en lasten na 1e berap 2023	**-734**	**-730**	**-734**	**-730**

Programma 5. Sport, cultuur en recreatie

Portefeuillehouder	Thema
Wethouder Maas	Sport, kunst en cultuur, bibliotheek, muziekonderwijs
Wethouder Van de Noort	Monumentenbeleid, groen
Wethouder Rombouts	Recreatie

Wat gaan we doen?

5.1 Sportbeleid en activering

Ambitie:
Zoveel mogelijk inwoners doen aan enige vorm van sport en/of bewegen.

	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2023
A	Sporten en bewegen stimuleren, ook in de openbare ruimte. Daarbij behorende initiatieven op het gebied van sport en bewegen ondersteunen.	A.1	Bij reconstructies en inrichting van openbare ruimte wordt in overleg met omwonenden bepaald op welke manier we de ruimte beweegvriendelijker maken.
		A.2	We geven uitvoering aan het Kempisch Sport- en Beweegakkoord.
		A.3	We ondersteunen Uniek Sporten Brabant.
		A.4	We blijven investeren in Click sport en buurtsportcoach projecten.

5.2 Sportaccommodaties

Ambitie:
Voldoende variatie aan mogelijkheden tot sportbeoefening bieden middels adequate basisvoorzieningen van sportaccommodaties.

	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2023
A	Naar vermogen en capaciteit initiatieven van sportverenigingen oppakken waarbij een ondernemende houding van de vereniging verwacht wordt.	A.1	We scheppen aan de voorkant duidelijke verwachtingen over wie welke rol heeft en over het proces. We gaan in ieder geval voortvarend actie ondernemen op een aantal concrete verzoeken die ingediend zijn (waaronder padelbanen, kunstgras korfbal Hooge Mierde e.d.).
B	Toekomstbestendige sportaccommodaties in onze gemeente.	B.1	We actualiseren het sportaccommodatieplan.
		B.2	We evalueren en monitoren jaarlijks het beheer en onderhoud van de sportparken.
		B.3	We maken een plan voor het toekomstbestendig maken van sporthal D'n Houtert in Lage Mierde.

5.3 Cultuurpresentatie, -productie, en -participatie

Ambitie:
Een toegankelijk aanbod van kunst en cultuur in onderwijs en vrije tijd.

	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2023
A	Alle kinderen in Reusel-De Mierden krijgen de kans om kennis te maken met verschillende culturele en muzikale uitingsvormen.	A.1	Samen met scholen en cultuurcoaches maken we afspraken over het cultuuraanbod in scholen (o.a. Kunstmenu).
		A.2	In het kernteam cultuureducatie waar scholen (primair onderwijs en voortgezet onderwijs), cultuurcoaches, culturele organisaties en gemeenten vertegenwoordigd zijn, maken we samen keuzes over de cultuurinzet.
		A.3	We stimuleren muziekonderwijs op de basisscholen door uitvoering te geven aan het project "meer muziek in de klas".
		A.4	We gaan in overleg met de buitenschoolse opvang over behoeften en mogelijkheden om muzikale vorming te stimuleren.
		A.5	Met lokale (muziek-)verenigingen zorgen we voor aanbod na school (zoals samenspel).

5.5 Cultureel erfgoed			
Ambitie: Behoud van cultuurhistorische dorpsfeesten en cultureel erfgoed.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2023
A	Meer bewustzijn creëren voor ons erfgoed en het behoud daarvan.	A.1	We organiseren in samenwerking met de Kempengemeenten een open dag voor cultuurhistorisch waardevol erfgoed in de Kempen.
B	Behoud en leefbaar houden van cultuurhistorisch waardevolle gebouwen	B.1	We wijzen cultuurhistorische waardevolle ensembles aan. We faciliteren en stimuleren het splitsen van cultuurhistorisch waardevolle boerderijen en geven cultuurhistorisch waardevolle gebouwen een herbestemming.
		B.2	Erfgoedkaarten worden jaarlijks geactualiseerd. We implementeren erfgoedbeleid in het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied.
5.6 Media			
Ambitie: Lokaal toereikend media-aanbod.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2023
A	Lokaal toereikend media-aanbod waardoor alle inwoners, ook in de toekomst, bereikt worden.	A.1	We subsidiëren Streekomroep de Kempen.
		A.2	We hebben jaarlijks overleg over regionale en landelijke ontwikkelingen en hun inzet daarbij in de Kempen.
		A.3	We vragen aandacht bij Streekomroep de Kempen voor bereik van alle leeftijden (0-100) door o.a. actiever gebruik te maken van social media.
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie			
Ambitie: Behoud en uitbreiding van een groene leefomgeving voor onze inwoners.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2023
A	Bij uitvoering Groenbeleidsplan aandacht voor kwaliteitsimpuls zichtlocaties.	A.1	Het plein in Hulsel en de taludtuin van het gemeentehuis Reusel worden heringericht. Daarnaast wordt middels Samen Doen bekeken in hoeverre de groeninrichting van het Deken van der Weepark en de groenzone Voldersakker kunnen worden verbeterd.
B	In samenspraak met dorpsraden de dorpspleinen multifunctioneel en groen inrichten.	B.1	Waar mogelijk vergroening in samenspraak integraal oppakken met grootschalige reconstructie-werkzaamheden (zie ook programma 2). In 2023 wordt in Hulsel de Willibrordlaan onder handen genomen. We zullen bezien in hoeverre het plein daarbij meegenomen kan worden of dat geheel of deels rekening moeten worden gehouden met de ontwikkelingen inzake de Clemensschool.
C	Fraaie entrees van natuurgebieden.	C.1	We implementeren aangepast bermbeheer volgens het groenbeleid en faciliteren middels o.a. deelname aan Stila-regeling (Stimuleringsregeling Landschap).
Ambitie: Goed onderhouden voorzieningen die uitnodigen tot spelen en bewegen in elke kern.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2023
D	Centrale speelvoorzieningen in de kernen waarin we alle leeftijdsgroepen stimuleren om buiten te spelen.	D.1	Het actualiseren van het speelvoorzieningenbeleid.
		D.2	Locaties waar slechts 1 speeltoestel aanwezig is na afschrijving niet te vervangen, maar het budget hiervoor te investeren in speelvoorzieningen op een centrale locatie. In 2023 wordt in beeld gebracht om welke locaties het gaat.

Ambitie: Verbeteren en uitbreiden van recreatieve routes (wandelroutes, fietsroutes en mindervalide routes).			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2023
E	Meerdere fietskronkels aan te leggen in de gemeente.	E.1	We streven ernaar om in 2024 en in 2025 een fietskronkel aan te leggen, waarbij we de nieuw aan te leggen kronkels proberen te combineren met nieuw aan te leggen fietspaden (werk-met-werk maken). De aanleg van één fietskronkel is voorzien in het uitvoeringsprogramma Kempenvisie VTE (UVP). Voor de uitvoering en aanleg van de andere fietskronkel is nog geen budget beschikbaar.
F	Verlengen route rolstoel-natuurpad Hoevenhei.	F.1	De gemeente onderzoekt de mogelijkheden om de route rolstoel-natuurpad Hoevenhei te verlengen.
G	Natuurpoorten met elkaar verbinden middels recreatieve routes.	G.1	We hebben overleg met onze partners en initiatiefnemers en gaan in gesprek met onze Belgische buurgemeenten om de mogelijkheden voor een grensoverschrijdende recreatieve routes te onderzoeken.
H	Bezienswaardigheden op recreatieve routes zichtbaar maken.	H.1	In het vierde kwartaal 2022 zijn de resultaten van het onderzoek naar de recreatieve routestructuren (wandelroutes, fietsroutes en mindervalide routes) bekend. Hieruit volgt een plan van aanpak met prioritering om routes te verbeteren en uit te breiden. Bij de sigarenroute hebben we hier al aandacht voor.

Afwijkingen ten opzichte van de planning (geld, tijd, inhoud):

5.2-B.2: We evalueren en monitoren jaarlijks het beheer en onderhoud van de sportparken.
Nadat het onderzoek is afgerond over het terug halen van het beheer en onderhoud van de sportparken van naar de gemeente wordt er een nieuwe start gemaakt met het jaarlijks monitoren en evalueren van het beheer en onderhoud van de sportparken.

5.2-B.3: We maken een plan voor het toekomstbestendig maken van sporthal D'n Houtert in Lage Mierde.
Vanwege lastig in te vullen formatie hebben we hier nog geen invulling aan kunnen geven. We bekijken of dit mee kan lopen in het nieuwe sportaccommodatieplan of we gaan hier extern op inhuren. We zijn aan het bekijken om het achterstallig onderhoud aan D'n Houtert op korte termijn uit te voeren gezien de staat van de accommodatie. Dit omdat na visievorming nog een heel traject doorlopen zal moeten worden om tot een volwaardige accommodatie te komen.

5.3-A.3: We stimuleren muziekonderwijs op de basisscholen door uitvoering te geven aan het project "meer muziek in de klas".
Het project "Meer Muziek in de Klas" is nog niet van start gegaan. Oorzaak: In 2022 te weinig docenten beschikbaar en een hoger uitvallende begroting van Art4U. Indien alle partijen er samen uitkomen hopen we dat we in september bij de aanvang van het nieuwe schooljaar kunnen starten.

5.7-A.1: Het plein in Hulsel wordt heringericht.
Het plein in Hulsel is afhankelijk van de ontwikkelingen met betrekking tot de Willibrordlaan, Clemensschool en omgeving. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar programma 2.

5.7-H.1: In het vierde kwartaal 2022 zijn de resultaten van het onderzoek naar de recreatieve routestructuren (wandelroutes, fietsroutes en mindervalide routes) bekend. Hieruit volgt een plan van aanpak met prioritering om routes te verbeteren en uit te breiden.
Het definitieve rapport met betrekking tot de recreatieve routestructuren wordt in het eerste halfjaar van 2023 opgeleverd.

Afwijkingen in investeringskredieten (geld, tijd inhoud):
Er zijn geen noemenswaardige afwijkingen in investeringskredieten.

Majeure thema's:
Er zijn geen majeure thema's.

Overige financiële bijstellingen:

Budget monumentenzorg (€ 9.000 nadelig, structureel en € 15.000 nadelig, incidenteel in 2023)

Het budget voor monumentenzorg dient op drie onderdelen te worden bijgesteld:

1. De raad heeft gevraagd om jaarlijks monumenten aan te wijzen. Indien de gemeente jaarlijks 4 gemeentelijke monumenten aanwijst dan is hier structureel extra budget voor nodig van € 5.000.

2. Voor de Nota Ruimtelijke kwaliteit voor de kernen is het noodzakelijk om een lijst samen te stellen met panden die wij willen behouden. Net zoals voor het buitengebied wordt er een lijst met potentiële gemeentelijke monumenten gemaakt voor de kernen. Het gaat hier om een lijst met 50 panden. De incidentele kosten hiervoor bedragen € 15.000.

3. De abonnementskosten voor de inspecties door Monumentenwacht Brabant zijn verhoogd. Zo ook de kosten van de uit te voeren inspecties. Daarnaast worden meer inspecties uitgevoerd om de gemeentelijke erfgoedtaak te kunnen uitvoeren. De structureel extra kosten hiervoor bedragen € 4.000.

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Lasten				
Programmabegroting 2023-2026	-2.581	-2.504	-2.539	-2.579
Begrotingswijziging tot 1e berap 2023	-36	-41	-41	-41
Effecten 1e berap 2023 (structureel)	-9	-9	-9	-9
Effecten 1e berap 2023 (incidenteel)	-15			
Totaal Lasten	-2.641	-2.554	-2.589	-2.629
Baten				
Programmabegroting 2023-2026	426	325	329	335
Begrotingswijziging tot 1e berap 2023				
Effecten 1e berap 2023 (structureel)				
Effecten 1e berap 2023 (incidenteel)				
Totaal Baten	426	325	329	335
Saldo baten en lasten na 1e berap 2023	**-2.215**	**-2.229**	**-2.260**	**-2.294**

Programma 6. Sociaal Domein

Portefeuillehouder	Thema
Wethouder Maas	Sociaal domein, gemeenschapshuizen

Wat gaan we doen?

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Ambitie:
Behoud van leefbaarheid en verdere bloei van alle kernen.

	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2023
A	Inwoners worden betrokken bij diverse projecten die zich richten op aanpak energiearmoede, eenzaamheid en GGZ problematiek.	A.1	Inzet van een sociaal makelaar die zorgt voor de coördinatie van deze projecten en de verbindingen met andere partijen zodat projecten van de grond komen en gaan draaien.
B	Versterken van samenwerking tussen netwerken, zowel formele als informele.	B.1	Organiseren van netwerkbijeenkomsten en themabijeenkomsten. Faciliterend voor grensdorpen.nl. Organiseren van voorlichtings- en ontmoetingsbijeenkomsten voor mantelzorgers.
C	Inburgeraars nemen zo snel mogelijk deel aan de samenleving en halen binnen de gestelde termijn hun inburgering.	C.1	In nauwe samenwerking met de partners volgen we hoe de uitvoering van de nieuwe wet inburgering loopt.
D	In elke kern is een ontmoetingsplek voor inwoners.	D.1	We realiseren een nieuwe Kei.
		D.2	Samen met de onderwijsstichting wordt er gewerkt aan verbetering van de Clemensschool. Daarbij worden ook ontwikkelingen in relatie tot een ontmoetingsplek in de kern meegenomen.

Ambitie:
Wij zijn een inclusieve gemeente, voor mensen met en zonder handicap, beperking of kwetsbaarheid.

	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2023
A	Iedereen doet mee	A1	We ondersteunen initiatieven van inwoners met een beperking en stemmen af met het Gehandicaptenplatform.

6.3 Inkomensregelingen

Ambitie:
Een laag inkomen mag geen belemmering vormen om deel te nemen aan de maatschappij.

	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2023
A	Iedereen kan mee doen in de samenleving.	A.1	We leveren actief een bijdrage aan de aanpak van energiearmoede, bijvoorbeeld door de doelgroep te ondersteunen bij het treffen van energiebesparende maatregelen.
		A.2	We informeren de doelgroep over mogelijkheden die er zijn voor inwoners met een laag inkomen, bijvoorbeeld op gebied van zorgkosten, gezonde voeding, participatie en energie.
		A.3	We werken intensief samen met schuldeisers van onze inwoners om al in een vroeg stadium ondersteuning te bieden aan inwoners met betalingsachterstanden.

6.4 WSW en beschut werk (naam Bbv)

Ambitie:
Iedereen werkt, bij voorkeur in een betaalde baan.

	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2023
A	Iedereen doet mee	A.1	We onderzoeken de mogelijkheden voor een soepele overgang tussen arbeidsmatige dagbesteding en beschut werk.
		A.2	We volgen de ontwikkelingen met betrekking tot het Breed Offensief en passen zo nodig het beleid aan op de nieuwe wetgeving.
		A.3	Om ook in de toekomst voldoende werk- en ontwikkelplaatsen beschikbaar te houden onderzoeken we toekomstscenario's voor de bedrijfstak 'externe diensten' van KempenPlus

			(waaronder het groenonderhoud en facilitaire zaken).
6.72a Jeugdhulp begeleiding			
Ambitie:			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2023
A	Vergroten van de eigen kracht, het zelfvertrouwen en het netwerk van de jeugdige en/of het gezin.	A.1	Het ministerie van VWS, zorgaanbieders, cliënten en VNG hebben de Hervormingsagenda Jeugd 2022-2028 opgesteld. Er wordt gewerkt aan het realiseren van de doelstellingen van de agenda, namelijk het verbeteren van de hulpverlening en het jeugdstelsel beter beheersbaar maken.
B	Jaarlijks een daling van het aantal jongeren en ouders die vanuit de Jeugdwet ondersteuning nodig hebben.	B.1	Er wordt gewerkt aan de ontwikkeling en uitvoering van het Transformatieplan jeugdhulp Samen voor jeugd 2022 -2025. Voor de thema's "dichtbij", "thuis" en "integraal" zijn opgaven geformuleerd, waaraan nog te bepalen activiteiten worden gekoppeld die zich onder meer richten op integrale hulpverlening en ambulantisering van de jeugdhulp.
C	Langdurige hulpverleningstrajecten voorkomen.	C.1	Zorgen voor een dekkend zorglandschap, zodat alle individuele voorzieningen jeugdhulp in de vorm van zorg in natura dan wel een persoonsgebonden budget worden geleverd zonder overschrijding van de vastgestelde tarieven.
6.81a Beschermd wonen (WMO)			
Ambitie: Bieden van veiligheid.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2023
A	Mensen met een psychiatrische aandoening die niet goed voor zichzelf kunnen zorgen, kunnen ook meedoen in de maatschappij en krijgen de kans om stapsgewijs voor zichzelf te gaan zorgen.	A.1	Beschermd wonen (24 uurs toezicht en bescherming) wordt gedecentraliseerd (decentralisatie is uitgesteld, de ingangsdatum is nog niet bekend). De voorbereidingen in de regio hiervoor zijn lopende. Zorgen dat we (de hele regio) startklaar zijn in de loop van 2023 en dat betrokken partijen goed geïnformeerd zijn. Zorgen voor goede samenwerking met Eindhoven en de rest van de regio voor het meer specialistische aanbod van beschermd wonen.
B	Integrale aanpak voor personen met verward gedrag en hun omgeving.	B.1	Inzet van wijk ggz-ers (Kempisch project) zodat inwoners met verward gedrag zo snel mogelijk de juiste ondersteuning krijgen door een goede afstemming en warme overdracht in de keten zorg & veiligheid. Ook is er oog voor de omgeving in deze aanpak door de wijk ggz-er.
6.82a Jeugdbescherming			
Ambitie:			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2023
A	Zie 6.7 2a	A.1	Voortgang Jeugdbescherming Brabant (JBB) monitoren met betrekking tot de uitvoering van de transformatieopgave en bestuurlijke opdracht 2022-2025.
		A.2	Werken aan het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming en daarmee een perspectief bieden hoe de jeugdbeschermingsketen er in de toekomst (over 5 tot 10 jaar) slimmer en effectiever uit kan zien, waarbij het belang van kind en gezin centraal staat.

Afwijkingen ten opzichte van de planning (geld, tijd, inhoud):
6.72a Jeugdhulp begeleiding
De benodigde middelen voor de inzet van jeugdhulp breed in 2023, wordt vanwege een positief effect van het woonplaatsbeginsel lager ingeschat.

Afwijkingen in investeringskredieten (geld, tijd inhoud):
Er zijn geen noemenswaardige afwijkingen in investeringskredieten.

Majeure thema's:
Opnieuw een energietoeslag in 2023
Ook in 2023 is er een eenmalige energietoeslag aangekondigd. Op dit moment wordt een wetsvoorstel voorbereid om een basis te bieden voor deze energietoeslag 2023. Deze wet treedt naar verwachting in juni 2023 in werking. Gemeenten kunnen de energietoeslag pas uitkeren op het moment dat de wet in werking is getreden. Ambtelijk worden op dit moment voor zover mogelijk wel alvast de voorbereidingen getroffen.

Huisvesting urgente doelgroepen
Tot heden zijn er veel inspanningen gedaan om de huisvestingscrisis voor urgente doelgroepen in te vullen. Echter blijven deze inspanningen onverminderd noodzakelijk in 2023 om te proberen de huidige taakstelling te behalen. De taakstelling met betrekking tot de huisvesting voor:

- Asielzoekers:48, gerealiseerd 0;
- Oekraïense vluchtelingen: 70, gerealiseerd 72;
- Vergunninghouders: 32, gerealiseerd 1.

Binnen de regio Zuidoost Brabant is afgesproken dat er gezamenlijk bekeken zal worden waar geschikte locaties/vastgoed zijn voor het huisvesten van asielzoekers en Oekraïnse vluchtelingen. In de subregio De Kempen gaan we werken met een longlist en shortlist, waarbij wordt gekeken naar het uitbreiden of verlengen van bestaande locaties als ook het zoeken naar nieuwe locaties. Dit is noodzakelijk, omdat we alleen in gezamenlijkheid de totale taakstelling voor de sub-regio kunnen behalen, waarbij ook de schaal van een opvanglocatie voor het COA realistisch is. Voor de opvang van vluchtelingen zal de raad worden geconsulteerd.

Op basis van de verwachte beschikbaarheid van geschikte woningen en ondanks alle extra inspanningen zal de doelstelling voor het huisvesten van vergunninghouders niet kunnen worden gehaald voor het einde van 2023.

De grote groep vluchtelingen blijft extra aandacht vragen binnen het sociaal domein. Denk bijvoorbeeld aan de afstemming met Vluchtelingenwerk over de ondersteuning en begeleiding van de vluchtelingen en afstemming met de scholen over het onderwijs.

Overige financiële bijstellingen:
Toezicht en handhaving kinderopvang (€ 8.000 nadelig, structureel)
Landelijke ontwikkelingen leiden tot een intensivering van het toezicht en de handhaving op de gastouderopvang. Dit moet zorgen voor een kwaliteitsverbetering. Daarom gaan we vanaf 2023 het percentage gastouders dat jaarlijks wordt geïnspecteerd ophogen naar 50%, in 2022 was dit nog 33% en in 2021 5%. Dit leidt, samen met een indexering van het uurtarief van de toezichthouder bij de GGD, tot hogere structurele verwachte uitgaven. Naar verwachting zijn we voor toezicht en handhaving kinderopvang dit jaar € 36.500 kwijt. Dit blijft een schatting op basis van het verwachte aantal inspectie uren, het uiteindelijke bedrag is afhankelijk van of er overtredingen worden geconstateerd en er dus meer ureninzet nodig is.

Eenmalige bijdrage AutoMaatje (€ 6.500 voordelig, incidenteel)
Een eenmalige uitkering van € 6.500 euro is toegekend aan Reusel-De Mierden door de provincie. Deze uitkering komt voort uit de bijdrageregeling gedeelde mobiliteit. Het bedrag is bedoeld om bij te dragen aan het meerjarige project AutoMaatje wat gecoördineerd wordt door Cordaad Welzijn.

Adviespunt Social Return (€ 11.500 nadelig, structureel)
Het Adviespunt Social Return (ASR) werkt vanaf 2018 samen met de Kempengemeenten bij het adviseren over en het monitoren van social return verbonden aan de inkoop van de gemeente. Deze samenwerking willen we graag voortzetten. De kosten bedragen structureel € 11.500.

Mutaties 1e marap 2023 / 2e berap 2023 GRSK afdeling Maatschappelijke Dienstverlening (€ 209.000 voordelig, structureel)

Jeugdhulp

Op onderdelen vinden binnen de diverse posten va jeugdhulp verschuivingen plaats vanwege de in 2023 ingevoerde nieuwe IV-3 indeling. Daar is nu wat meer zicht op, zodat de verdeling beter kan worden bepaald dan bij de samenstelling van de begroting. Per saldo levert dit geen voor- of nadelen op.
Over de hele linie is sprake van een afname van de kosten. Enerzijds heeft dat te maken met mutaties in de vraag. Het betreft immers open-eind regelingen, waarbij de kosten worden bepaald door de vraag naar jeugdzorgproducten en die fluctueert altijd. De belangrijkste oorzaak van de daling van de kosten voor onze gemeente ligt echter in enerzijds de (wettelijke) doorvoering van het woonplaatsbeginsel. Verder levert de afschaffing van de lumpsumfinanciering van een aantal aanbieders voordeel op. Vanaf 2023 worden alle aanbieders gefinancierd op basis van PxQ financiering (productprijs x hoeveelheid).
Overigens zijn in 2023 ook de gebruikelijke indexeringen op de tarieven toegepast, hetgeen uiteraard kostenverhogend werkt. Er is vooralsnog onzekerheid of de hoogte van de indexering zal volstaan. Dat hangt mede af van de verdere kostenontwikkeling, CAO-afspraken e.d. In de 2e Berap zal daar meer duidelijkheid over zijn.

Wmo

De Wmo-tarieven zijn ook met de gebruikelijke indexen aangepast. Dat geldt echter niet voor de eigen bijdrage, die gelijk gebleven is ten opzichte van 2022. De ongelijkheid en de aanzuigende werking neemt daardoor alleen maar toe. Het aantal cliënten voor de Wmo is ook in 2022 weer verder toegenomen. Naast de aanzuigende werking van het abonnementstarief spelen vergrijzing, langer thuis blijven wonen, extramuralisering e.d. daarbij een rol. Per saldo is er sprake van een toename van de kosten van Wmo.

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Lasten				
Programmabegroting 2023-2026	-13.001	-13.061	-13.013	-13.044
Begrotingswijziging tot 1e berap 2023	-134	-123	-123	-123
Effecten 1e berap 2023 (structureel)	175	176	179	182
Effecten 1e berap 2023 (incidenteel)				
Totaal Lasten	-12.960	-13.008	-12.957	-12.985
Baten				
Programmabegroting 2023-2026	1.871	1.857	1.821	1.827
Begrotingswijziging tot 1e berap 2023				
Effecten 1e berap 2023 (structureel)	15	12	10	8
Effecten 1e berap 2023 (incidenteel)	7			
Totaal Baten	1.893	1.869	1.831	1.835
Saldo baten en lasten na 1e berap 2023	**-11.067**	**-11.139**	**-11.126**	**-11.150**

Programma 7. Volksgezondheid en milieu

Portefeuillehouder	Thema
Wethouder Maas	Gezondheidszorg
Wethouder Van de Noort	Inrichting en beheer van openbare ruimte, milieu
Wethouder Rombouts	Belastingen

Wat gaan we doen?

7.1 Volksgezondheid			
Ambitie: Bevorderen van de geestelijke en lichamelijke gezondheid van onze inwoners			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2023
A	Eenzaamheid onder inwoners aanpakken en terugdringen	A.1	We stimuleren en faciliteren concrete projecten om eenzaamheid en de achterliggende oorzaken aan te pakken zoals Lofjoe, Join us en trainingen. Eind 2023 worden deze projecten geëvalueerd.
Ambitie: Jongeren groeien op in een gezonde en kansrijke omgeving			
B	Het welbevinden van jongeren verbetert en het middelengebruik neemt af.	B.1	In het najaar van 2023 wordt de monitor onder de jongeren uitgevoerd door de GGD Brabant-Zuidoost t.b.v. de Kempenbranie aanpak. We zetten extra in op het betrekken van ouders.
C	Elk kind heeft een Kansrijke Start	C.1	We stimuleren de verdere samenwerking tussen partijen die zich bezig houden met gezinnen tijdens de eerste 1.000 dagen van het kind en we besluiten eind 2022 of we starten met de interventie Nu Niet Zwanger.
D	Kinderen groeien rookvrij op	D.1	We stimuleren en belonen sportaccommodaties die rookvrij worden. De tijdelijke regeling hiervoor in 2022 wordt verlengd in de jaren 2023 en 2024.
Ambities: Versnellen aanrijtijden hulpdiensten op de agenda houden Dekkend netwerk van AED's en hulpverleners			
E	Aandacht houden voor het versnellen van de aanrijtijden van onze hulpdiensten.	E.1	We houden dit onderwerp actueel op de bestuurlijke agenda bij de GGD. De RAV (Regionale Ambulancevoorziening) is zich bewust van de problemen met betrekking tot de aanrijtijden en doet wat binnen haar mogelijkheden ligt om deze te verbeteren.
F	We werken samen met partners aan een dekkend netwerk van AED's en burgerhulpverleners.	F.1	We gaan periodiek in overleg met onze partners en evalueren daarbij de aanpak zoals beschreven in beleidsnotitie AED netwerk Reusel-De Mierden. Daarnaast rusten als pilot we een van de wagens van de buitendienst uit met een AED voor een 'mobiele' inzet om de toegevoegde waarde hiervan te kunnen ervaren.
7.2 Riolering			
Ambitie: Een klimaat robuuste gemeente waar het prettig wonen en recreëren is.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2023
A	Stimuleren bewustwording en eigen verantwoordelijkheid voor meer klimaat adaptieve maatregelen.	A.1	Eventuele deelname aan het NK tegelwippen.
		A.2	Er wordt een communicatiestrategie opgesteld waarbij specifiek aandacht is voor het ontharden van particuliere percelen.
B	In het kader van klimaatadaptatie nemen we maatregelen in de openbare ruimte om de gevolgen van hitte/droogte en wateroverlast beter te ondervangen	B.1	Onderzoek naar aanvullende waterberging rondom de Reusel.
		B.2	Bij het ontwerp van het centrum Reusel wordt kritisch gekeken naar de hoeveelheid verharding en de functie van het openbaar groen
		B.3	De aanleg van een hemelwaterader op de Wilhelminalaan als onderdeel van het Centrumplan.

C	Beleid op het gebied van riolering actualiseren.	C.1	Opstellen nieuw Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (VGRP).
Ambitie: Bescherming van de volksgezondheid en de kwaliteit van de leefomgeving via een doelmatige waterhuishouding en een klimaatbestendige buitenruimte.			
D	Goedwerkend rioolstelsel zodat afvalwater zonder overlast wordt afgevoerd en zodat verkeer veilig over de wegen kan blijven rijden.	D.1	Uitbreiding van de reparatiepakketten door middel van renovatie om de kwaliteit van de riolering te verbeteren. In 2023 ligt de focus op Hooge Mierde.
		D.2	Foutieve aansluitingen van afvalwater op het hemelwaterriool in de Leeuwerik worden in beeld gebracht en worden door de verantwoordelijke (gemeente/woningeigenaar) hersteld.
		D.3	Opstellen van meerjarenplanning voor vervanging, reparatie en onderhoud als input voor het nieuwe programma water en riolering 2024. De gemeenteraad participeert middels een keuzenotitie/werksessie.
7.3 Afval			
Ambitie: Opnieuw gebruik van materialen (recycling) stimuleren.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2023
A	Om recycling te stimuleren, sturen op grondstoffen en niet (meer) op afval.	A.1	Conform de vastgestelde kadernota grondstoffen wordt voortaan gesproken over recyclebare grondstoffen en niet (meer) over afval. Om recyclebare grondstoffen in te zamelen is een goed service- en voorzieningenniveau nodig door middel van het mobiele scheidingsstation, een grondstoffencentrum en optimale voorzieningen voor het inzamelen van glas, luiers en textiel. In 2023 geven we een vervolg aan het mobiele scheidingsstation.
B	Alternatief voor restafvalzak.	B.1	Het onderzoek naar een ‘steviger’ alternatief voor de restafvalzakken is in 2023 gereed.
Ambitie: Afvaldumping beperken.			
A	Minder afvaldumping	A.1	We monitoren de afvaldumping en gaan, waar mogelijk, over tot handhaving en verhalen de kosten van het opruimen van afvaldumping op de vervuiler.
7.4 Milieu			
Ambitie: Naar duurzame alternatieven in plaats van aardgas.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2023
A	Stimuleren overgang aardgas naar duurzame alternatieven.	A.1	De Transitievisie Warmte is eind 2021 door de raad vastgesteld. Conform deze visie wordt een uitvoeringsprogramma, inclusief de projecten en communicatie, opgesteld. In 2023 is het uitvoeringsprogramma gereed.
Ambitie: Gemeente energieneutraal.			
A	Onze gemeente energieneutraal in 2025.	A.1	We faciliteren en/of stimuleren verschillende projecten en plannen om deze doelstelling te behalen, waaronder uitvoering geven aan de Transitievisie Warmte en het faciliteren van verschillende zoninitiatieven, zoals zonnepanelen op daken. Het zonnepark nabij Kleine Hoeven in Reusel wordt opengesteld. Initiatieven zijn echter onder voorbehoud in verband met de beschikbaarheid van netcongestie. De vergunning voor het Windpark in Reusel ligt voor uitspraak bij de Raad van State.
B	Stimuleren van zonnepanelen op daken en hergebruik grondstoffen.	B.1	We stimuleren zonnepanelen op daken en hergebruik van grondstoffen en duurzame bouw en geven hierin het goede voorbeeld.

C	Voldoende netwerkcapaciteit.	C.1	We zijn regelmatig in gesprek met Enexis en TenneT en anticiperen op alle mogelijkheden. Daarnaast zijn we met de bedrijventerreinen in overleg over slimme oplossingen.
Ambitie: Meer oplaadmogelijkheden elektrische voertuigen in de openbare ruimte.			
D	Extra laadpalen voor elektrische voertuigen.	D.1	De gemeente adviseert Vattenfall over geschikte locaties voor de laadpalen. Bij overeenstemming over de locatie neemt de gemeente in 2023 het verkeerbesluit voor het aanwijzen van de parkeervakken inclusief laadpalen.
Ambitie: Bestrijding ongedierte.			
E	Gecoördineerde aanpak voor ongediertebestrijding	E.1	De beheersing van de eikenprocessierups voeren we uit volgens het beheersingskader eikenprocessierups. De opvang voor zwerfdieren is ondergebracht bij stichting ROZE in Eindhoven. Meldingen over ratten worden doorgezet naar een gespecialiseerd bedrijf. Wij monitoren de meldingen. Als de overlast echt specifiek en aantoonbaar door een particulier wordt veroorzaakt dan betaalt deze zelf voor de bestrijding. Bij overlast door andere insecten of ongedierte wordt advies ingewonnen bij het Kennis- en Adviescentrum Dierplagen. Afhankelijk van dit advies treft de gemeente maatregelen.

Afwijkingen ten opzichte van de planning (geld, tijd, inhoud):

7.3-A.1: In 2023 geven we een vervolg aan het mobiele scheidingsstation.

Het gezamenlijke grondstoffencentrum is van de baan. Hierdoor staat ook het mobiel scheidingsstation opnieuw ter discussie. In 2023 moet bepaald worden hoe nu verder.

7.4-A.1: Het zonnepark nabij Kleine Hoeven in Reusel wordt opengesteld.

Het college heeft besloten om het zoekgebied De Kleine Hoeven in 2023 niet open te stellen voor initiatieven zonneparken in verband met geen beschikbaarheid op het elektriciteitsnet door netcongestie en ambtelijke capaciteit. In 2024 zal een nieuwe beoordeling plaatsvinden.

Afwijkingen in investeringskredieten (geld, tijd inhoud):

Vervanging riolering 2020

Dit krediet is overschreden, omdat de gemaakte kosten voor de herinrichting Marialaan en Groeneweg hier volledig van betaald is. Dit wordt nog administratief verdeeld over de overige disciplines, zoals groen en wegen.

Majeure thema's:

1. Vervangen van glasbakken ondergronds

De containers aan de Kruisstraat zijn vervangen voor ondergrondse containers. Er zijn 7 bovengrondse containers vervangen voor nieuwe bovengrondse containers. De container in Hulsel dient nog vervangen te worden voor een ondergrondse, echter wacht deze op de herontwikkeling in Hulsel. Wanneer het Centrumplan in uitvoering wordt gebracht gaan ook de containers in het centrum ondergronds.

2. Grondstoffencentrum

In december 2022 is een voorstel voor aankoop van de beoogde kavel aan uw raad voorgelegd. Uw raad heeft besloten de kavel niet aan te kopen, waardoor het gezamenlijke grondstoffencentrum definitief van de baan is.

Overige financiële bijstellingen:

Er zijn geen financiële bijstellingen.

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Lasten				
Programmabegroting 2023-2026	-3.279	-3.253	-3.317	-3.385
Begrotingswijziging tot 1e berap 2023	-110	-58	-56	-40
Effecten 1e berap 2023 (structureel)				
Effecten 1e berap 2023 (incidenteel)				
Totaal Lasten	-3.389	-3.311	-3.373	-3.425
Baten				
Programmabegroting 2023-2026	2.604	2.604	2.673	2.737
Begrotingswijziging tot 1e berap 2023	60	17	17	17
Effecten 1e berap 2023 (structureel)				
Effecten 1e berap 2023 (incidenteel)				
Totaal Baten	2.664	2.621	2.690	2.754
Saldo baten en lasten na 1e berap 2023	**-725**	**-690**	**-683**	**-671**

Programma 8. Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening, Stedelijke vernieuwing (VHROSV)

Portefeuillehouder	Thema
Wethouder Van de Noort	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening, transitie intensieve dierhouderij, vergunningen, beheer onroerend goed, woningbouwprojecten, centrumvisie
Wethouder Rombouts	Handhaving RO-vergunningen

Wat gaan we doen?

8.1 Ruimtelijke ordening			
Ambitie: Gebiedsontwikkeling mogelijk maken.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2023
A	Faciliteren en stimuleren van gewenste gebiedsontwikkelingen.	A.1	We starten een pilot gebiedsontwikkeling. Na twee jaar wordt de pilot geëvalueerd. Hiervoor wordt een plan van aanplak opgesteld, middelen beschikbaar gesteld en een (externe) projectleider aangesteld. De gebieden worden geselecteerd in overleg en op basis van prioritering en beschikbare ambtelijke capaciteit.
Ambitie: Implementatie Omgevingswet.			
B	Klaar zijn voor de implementatie van de Omgevingswet.	B.1	Afhankelijk van de datum inwerkingtreding doen we wat we minimaal moeten doen voor de implementatie Omgevingswet en houden daarbij oog voor een goede dienstverlening en behoud van voldoende capaciteit.
Ambitie: Herbestemming van vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen (VAB) is maatwerk.			
C	Maatwerk leveren bij herbestemming vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen.	C.1	We gaan het gesprek aan met de initiatiefnemer en leveren maatwerk waarbij gekeken wordt naar de ‘juiste ontwikkeling op de juiste plaats’. De ervencoach is daarbij het eerste aanspreekpunt. Bij herbestemming hebben we aandacht voor eventuele signalen van ondermijning. Daarnaast blijven we investeren in een goede werkrelatie met de provincie en andere ketenpartners.
Ambitie: Aantrekkelijk centrumgebied Reusel.			
D	Een bruisend boodschappencentrum in Reusel.	D.1	Een bruisend en aantrekkelijk boodschappencentrum conform de centrumvisie en het bestemmingsplan stedelijk gebied, centrum Reusel. Start is afhankelijk van de uitspraak van de Raad van State inzake het bestemmingsplan stedelijk gebied, centrum Reusel. Maatwerk wordt gehanteerd voor herbestemming van vrijkomende winkelpanden buiten het centrum. Werkzaamheden die niet afhankelijk zijn van het bestemmingsplan worden gefaseerd en uitgevoerd.
E	Voorkomen van leegstand in het gemeentehuis.	E.1	De gesprekken over de invulling van de lege ruimten worden weer opgepakt na indiensttreding nieuwe beleidsmedewerker vastgoed en zijn ook afhankelijk van ontwikkelingen rondom nieuwbouw De Kei.
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)			
Ambitie: Bestaand actief grondbeleid voortzetten en differentiëren van grondprijzen.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2023
A	Een actief en strategisch grondbeleid.	A.1	We zetten het bestaande grondbeleid conform de Nota Grondbeleid voort.

B	Woningen voor iedere doelgroep en naar behoefte van elke kern.	B.1	We peilen per kern bij onze inwoners en dorpsraad wat de behoefte is.
		B.2	De grondprijzen worden in een grondprijzenbrief gepubliceerd. Conform de Nota grondbeleid wordt een externe deskundige ingeschakeld voor een advies over de grondprijzen.
8.3 Wonen en bouwen			
Ambities: Het bouwen van meer woningen heeft onze prioriteit, voor elke doelgroep en in elke kern.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2023
A	Bouwen van 488 woningen in de periode 2022-2026.	A.1	In de gemeentelijke woningbouwopgave voor de periode 2022-2026 zijn al extra woningen toegevoegd. De gemeente faciliteert de woningbouwopgave waar het kan volgens de vastgestelde prioritering. De planning is niet altijd haalbaar vanwege uitvoeringsproblemen, zoals de trage behandeling van bezwaren bij Raad van State, gebrek aan ambtelijke capaciteit en voortgang in planvorming bij initiatiefnemers.
B	Woningen voor elke doelgroep.	B.1	We geven uitvoering aan de vastgestelde Kempische woonvisie en hanteren hierbij de bijbehorende regionale begrippenlijst.
C	Realisatie voldoende woningen in elke kern.	C.1	We faciliteren woningbouwinitiatieven en kijken daarbij altijd vooruit naar nieuwe mogelijkheden en initiatieven om zo te kunnen voorzien in de woningbouwbehoefte. Wij handelen pro-actief en zijn hierover waar nodig in overleg met onze ketenpartners.
D	Verhogen aanbod sociale huurwoningen	D.1	Het onderwerp beschikbaarheid sociale huurwoningen maakt onderdeel uit van de prestatieafspraken met de woningbouwcorporaties.
Ambities: We trekken op het thema woningbouw samen op met de andere Kempengemeenten.			
	Maatschappelijk effect / Resultaat		Inspanning 2023
E	Samenwerken in de Kempen op het gebied van woningbouw.	E.1	Wij hebben contact en hebben afstemming met de Kempengemeenten over de regionale woningbouwopgave. Deze woningbouwopgave vormt ook een onderdeel van de Kempische Ontwikkelstrategie. De Kempische Woonvisie vormt hiervoor de basis. Deze ontwikkelstrategie wordt nader uitgewerkt en wordt in het najaar van 2022 aan de raad voorgelegd.
Ambitie: Goede huisvesting voor arbeidsmigranten.			
F	Goede huisvesting van arbeidsmigranten	F.1	We geven uitvoering aan het vastgestelde Ruimtelijk afwegingskader voor de huisvestiging van arbeidsmigranten en toetsen initiatieven hieraan.
Ambitie: Geschikte woningen voor inwoners met een zorgbehoefte.			
G	Stimuleren en faciliteren van verschillende woonvormen zodat mensen met een zorgbehoefte geschikt kunnen wonen.	G.1	We stellen een Kempische woonzorgvisie inclusief toetsingskader op en deze wordt in 2023 aan de raad aangeboden.

Afwijkingen ten opzichte van de planning (geld, tijd, inhoud):

8.1-A.1: We starten een pilot gebiedsontwikkeling

De pilot is uitgesteld vanwege prioritering en ambtelijke capaciteit. In 2023 wordt deze pilot niet opgepakt.

8.1-D.1: Een bruisend en aantrekkelijk boodschappencentrum conform de centrumvisie en het bestemmingsplan stedelijk gebied, centrum Reusel. Start is afhankelijk van de uitspraak van de Raad van State inzake het bestemmingsplan stedelijk gebied, centrum Reusel.

De zittingsdatum bij de Raad van State voor behandeling van het bestemmingsplan is gepland op 16 mei 2023.

Afwijkingen in investeringskredieten (geld, tijd inhoud):
Er zijn geen noemenswaardige afwijkingen in investeringskredieten.

Majeure thema's:
Implementatie Omgevingswet
In 2022 hebben we verder gewerkt aan de implementatie van de omgevingswet. Zo hebben we gewerkt aan het DSO en daarvoor een medewerker aangenomen. In de werkgroepen zijn diverse werkzaamheden verder opgepakt, zoals het voorbereiden en opstellen van de benodigde verordeningen, het DSO en het omgevingsplan. De gemeenteraad heeft in 2022 naast de startnotitie Omgevingsvisie, een aantal verordeningen vastgesteld waaronder de geactualiseerde verordening fysieke leefomgeving, de verordening nadeelcompensatie en het raadsvoorstel over het adviesrecht, verplichte participatie en delegatiebesluit.
De raad is in een werkbijeenkomst bijgepraat over de omgevingswet. Ambtelijk is er een week van de Omgevingswet georganiseerd waarin medewerkers op verschillende onderwerpen werden bijgepraat en een workshop werd georganiseerd.

Kempische ontwikkelstrategie
De vier Kempengemeenten werken in een ambtelijke en bestuurlijke werkgroep samen aan de Kempische ontwikkelstrategie op de thema's wonen, werken en mobiliteit. In september 2022 is de raad over de stand van zaken geïnformeerd en is er een Kempenbrede raadsbijeenkomst hierover georganiseerd.

Overige financiële bijstellingen:
Kempische Visie op Wonen (€ 12.000 nadelig, incidenteel)
Gezamenlijk met de vier Kempengemeenten (Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-de Mierden) is de Kempische visie op wonen opgesteld en vastgesteld in 2019. In overleg met makelaars, corporaties, ontwikkelaars en zorgpartijen heeft deze Kempische visie op Wonen de inhoud gekregen die het beste aansluit op de woningmarkt en de verwachte ontwikkelingen in de komende jaren. Dit jaar starten we met de actualisatie van de Kempische visie op wonen. De actualisatie van de Kempische visie op Wonen wordt als één opdracht voor de Kempengemeenten gedaan en onderling verrekend. De kosten bedragen eenmalig € 12.000.

Hasselt III (€ 200.000 voorbereidingskrediet / budgettair neutraal)
Om te kunnen voorzien in de behoefte aan woningen per kern is het van belang om per kern ontwikkellocaties ter beschikking of in voorbereiding te hebben. Voor Lage Mierde heeft de afgelopen 10 jaar het plan Hasselt II in deze behoefte kunnen voorzien. Inmiddels zijn daar alle gronden uitgegeven met uitzondering van 1 kavel aan het Klaverbosch. Als gemeente hebben we onderzocht wat de meest geschikte locatie is voor een nieuw woningbouwplan. We zijn daarbij uitgekomen bij de gronden ten zuiden van de Klaverbosch. Dit omdat een gedeelte van de gronden gelegen is in het stedelijk gebied. De provincie hanteert nog steeds de richtlijn dat eerst moet worden gekeken naar bestaand stedelijk gebied voordat we kunnen gaan uitbreiden in zoekgebieden voor stedelijke ontwikkelingen gelegen in het buitengebied. Vandaar dat we zijn uitgekomen bij deze gronden gelegen ten zuiden van het Klaverbosch. Inmiddels hebben we als gemeente hier in totaal circa 34.000m² grond gekocht waarvan circa 15.000m² voor woningbouw doeleinden. Deze uitbreidingslocatie is een vervolg op het plan Hasselt II en noemen we daarom Hasselt III. We zijn inmiddels bezig met het opstellen van een gebiedsconcept. Onderdeel om te komen tot een gebiedsconcept is een dialoog met de omgeving waaronder de direct aanwonenden aan het Klaverbosch. Ook de dorpsraad zal betrokken worden in de omgevingsdialoog. Voor het maken van voorbereidingskosten vragen we een voorbereidingskrediet van € 200.000. Hiermee wordt het mogelijk om kosten te maken voor stedenbouw, advieskosten, onderzoeken en het maken van het omgevingsplan.

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Lasten				
Programmabegroting 2023-2026	-4.209	-2.604	-2.431	-3.196
Begrotingswijziging tot 1e berap 2023	-573			
Effecten 1e berap 2023 (structureel)				
Effecten 1e berap 2023 (incidenteel)	-12			
Totaal Lasten	-4.794	-2.604	-2.431	-3.196
Baten				
Programmabegroting 2023-2026	2.876	1.398	1.278	2.018
Begrotingswijziging tot 1e berap 2023				
Effecten 1e berap 2023 (structureel)				
Effecten 1e berap 2023 (incidenteel)				
Totaal Baten	2.876	1.398	1.278	2.018
Saldo baten en lasten na 1e berap 2023	**-1.918**	**-1.206**	**-1.153**	**-1.178**

Opvolging rapportage interim controle accountant

Als voorbereiding op de jaarrekeningcontrole voert de accountant in het najaar een interim controle uit. Over de bevindingen wordt een rapport uitgebracht. In deze paragraaf geven we de adviezen en aanbevelingen weer, die door de accountant zijn gegeven naar aanleiding van de interim controle 2022. Daarbij geven wij onze reactie weer.

Proces	Paragraaf	Bevinding	Prioriteitstelling 2022	Prioriteitstelling 2021
Algemeen	3.1	Invoering rechtmatigheidsverantwoording	Ontwikkeling	Ontwikkeling
Algemeen	3.2	Verantwoordingsafspraken uitbestede taken sociaal domein	Laag	Middel
Verbijzonderde interne controle	3.3	Uitvoering verbijzonderde interne controle	Middel	Middel
Verbijzonderde interne controle	3.4	Fiscale beheersing	Laag	Middel
Inkoop en aanbesteding	3.5	Contractenregistratie en beheer	Middel	Middel
Inkoop en aanbesteding	3.6	Prestatieverklaringen/autorisatie facturen	Middel	Middel
Crediteuren en betalingen	3.7	Doorbreking functiescheiding	Middel	Hoog
Subsidies	3.8	Documentatie beoordeling subsidieverantwoordingen	Laag	Laag

Hoog	Het risico op materiële fouten in de jaarrekening is hoog en de bevinding dient voor aanvang van de jaarrekeningcontrole opgelost te worden.
Middel	Het risico op materiële fouten in de jaarrekening is aanwezig. Het proces loopt niet optimaal en wij adviseren u de aanbeveling op te volgen.
Laag	Het risico op materiële fouten in de jaarrekening is beperkt. Het proces loopt nagenoeg optimaal, echter voor een verder optimalisatie adviseren wij u de aanbeveling op te volgen.
Opgevolgd	De aanbeveling uit voorgaande jaren is in voldoende mate opgevolgd. Het risico op materiële fouten in de jaarrekening is zeer beperkt en het proces is verder geoptimaliseerd.
Ontwikkeling	Deze aanbeveling ziet niet toe op risico's voor de jaarrekening maar betreft een toekomstige ontwikkeling.

1. *Invoering rechtmatigheidsverantwoording*

Advies: Ondanks dat dit thema binnen de gemeente op de agenda staat, heeft Reusel-De Mierden nadrukkelijk nog een belangrijke slag te maken zeker gezien de vacatures bij de financiële afdeling.

Opvolging:

Wij zijn ons bewust van de taken die er ingaande het boekjaar 2023 bijkomen en bereiden ons daarop zo goed mogelijk voor. Vacatures in combinatie met een lastige arbeidsmarkt zorgen ook op dat gebied wel voor uitdagingen.

2. *Verantwoordingsafspraken uitbestede taken sociaal domein*

Advies: Inmiddels zijn er verantwoordingsafspraken gemaakt over de uitgaven aan zorgleveranciers met de GRSK. Voor de uitkeringen welke uitgevoerd worden door KempenPlus ontbreken deze afspraken nog steeds. Wij adviseren deze op korte termijn te evalueren, met als doel het jaarrekeningproces te versnellen.

Opvolging:

Wij begrijpen dat er in het kader van de veranderde rollen inzake de rechtmatigheidsverantwoording nadere afspraken moeten worden gemaakt met GRSK en KempenPlus. Met KempenPlus moet de wijze van verantwoording van uitkeringslasten sowieso nog nader worden vastgelegd. Wij gaan dezelfde afspraken maken als andere GRSK- en KempenPlusgemeenten.

3. *Uitvoering verbijzonderde interne controle*

Ten aanzien van de uitvoering van de verbijzonderde interne controle heeft de accountant een aantal adviezen gegeven. Deze adviezen hebben betrekking op het opstellen van de werkprogramma's, waarbij de nadruk ligt op het beheersen van de risico's.

Opvolging:

De invulling van vacatures in combinatie met een moeilijke arbeidsmarkt, maakt het lastig voldoende tijd vrij te maken. Wij zijn ons echter bewust van de taken die te doen staan en geven daar zo optimaal mogelijk invulling aan. Per 1 mei 2023 start een nieuwe medewerkster, die onder meer taken op dit gebied zal gaan uitvoeren.

4. *Fiscale beheersing*

Advies: Om de grootste risico's te mitigeren inzake de totstandkoming van een juiste aangifte adviseren wij om een algeheel Tax Control Framework op te stellen voor alle fiscale onderdelen (bijv. BTW, BCF en Loonheffing) en deze te integreren in de VIC functie.

Opvolging:

De opstelling van de algeheel Tax Control Framewerk voor alle fiscale onderdelen, heeft op dit moment geen prioriteit, gelet op andere taken en de werkdruk die reeds op de organisatie drukt. In voorkomende gevallen waarin twijfel bestaat rondom fiscale vraagstukken of de interpretatie daarvan, vindt vooraf ambtelijke afstemming plaats met de belastingdienst.

5. *Contractenregistratie en beheer*

Advies: Verder professionaliseren van de contractregistratie en het contractbeheer.

Opvolging:

Vooralsnog zien wij geen dringende noodzaak voor verdere acties, behalve het blijvend stimuleren van mensen om zaken op de juiste wijze te registreren in systemen die daarvoor aanwezig zijn. Wij vragen voortdurend aandacht voor een juist gebruik van de informatievoorziening. Bovendien zijn de grote aanbestedingen belegd bij Bizob, die daarop ook zelf contractmanagement doen.

6. *Prestatieverklaringen / autorisatie facturen*

Advies: Waar nodig functiescheiding in te bouwen tussen de functionaris die vaststelt dat de diensten of goederen zijn geleverd (de prestatieverklaarder) en een functionaris die vaststelt dat de lasten conform de inkoopovereenkomst zijn en passen binnen het budget (de budgethouder). Tevens is het advies om beleid te ontwikkelen rondom het documenteren van de prestatieverklaring, bij voorkeur niet binnen het financiële systeem.

Opvolging:

Juist om tegemoet te komen aan opmerkingen van de accountant hebben wij binnen de VIC extra aandacht voor prestatieverklaringen. Het controleplan is onderwerp van overleg geweest met de accountant. Aandachtspunten vanuit die hoek zullen wij indien mogelijk meenemen in de verdere uitwerking, waarover we in goed overleg blijven met de accountant.

7. *Doorbreking functiescheiding*

Advies: Nagaan of een striktere functiescheiding binnen het administratieve proces van inkoopfacturen tot de mogelijkheden behoort.

Opvolging:

Wij beseffen dat autorisatiematrixen niet beschikbaar waren tijdens de interimcontrole. Deze zullen bij de jaarrekeningcontrole wel aanwezig zijn. Hetzelfde geldt ten aanzien van een overzicht m.b.t. het gebruik van bevoegdheden op de Raborekening, waarvoor controles overigens al meerdere jaren aantonen dat het nooit om belangrijke bedragen gaat. Bovendien is de limiet op die rekening neerwaarts bijgesteld.
Binnen de interne controles zullen periodiek overzichten geproduceerd worden m.b.t. het onbedoelde gebruik van (combinaties van) bevoegdheden door medewerkers van de financiële administratie/planning & control.
Wij bekijken op korte termijn of het financiële pakket de mogelijkheden biedt om een aantal bevoegdheden (zoals muteren van crediteurengegevens en het goedkeuren van dergelijke mutaties) om op die wijze nog iets extra aan functiescheiding aan te brengen. Wij zien geen deugdelijke en werkbare mogelijkheden om grote aanpassingen ten aanzien van functiescheiding door te voeren.

8. *Documentatie beoordeling subsidieverantwoordingen*

Advies: Zichtbaar vastleggen van de subsidiebeoordelingen.

Opvolging:

De subsidieregels zijn inmiddels vereenvoudigd, waardoor de beoordelingen en de vastlegging daarvan eenvoudiger worden.